

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(1866-1867)

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην καὶ δεκάτην πέμπτην ἐκάστου μηνός,

ὑπὸ

Ἀλεξάνδρου Γ. Σκαλίδου.

15^η Ἰουλίου 1867. || Φυλλάδιον 68.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ὀλίγα περὶ ΒΥΡΩΝΟΣ. — ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. Ὁ Σέλικος. —
Ὁ Σουλτάνος ἐν Παρισίοις. — Βιβλιοκρισία. — ΠΟΙΗΣΕΙΣ. —
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ. Φρούριον τοῦ Καρβύου. — Φιλολογία. —
ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ. — Λύσις Γρίφου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΙΣΤΟΥ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 6.	Μετὰ παραρτήματος . . .	δραχ. 12.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ. 8.	» » . . .	φράγ. 16.
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ . .	φλωρ. 1.	» » . . .	φλωρ. 2.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

|| ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 14.

1867.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

ΟΙ προμηθεύοντες 5 συνδρομητάς εις τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνοντας τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

ΟΙ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ μὴ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 50 ἑκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητής, ἀν δὲν πέμψῃ συγχρόνως τῇ αἰτήσῃ καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἑτησίας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

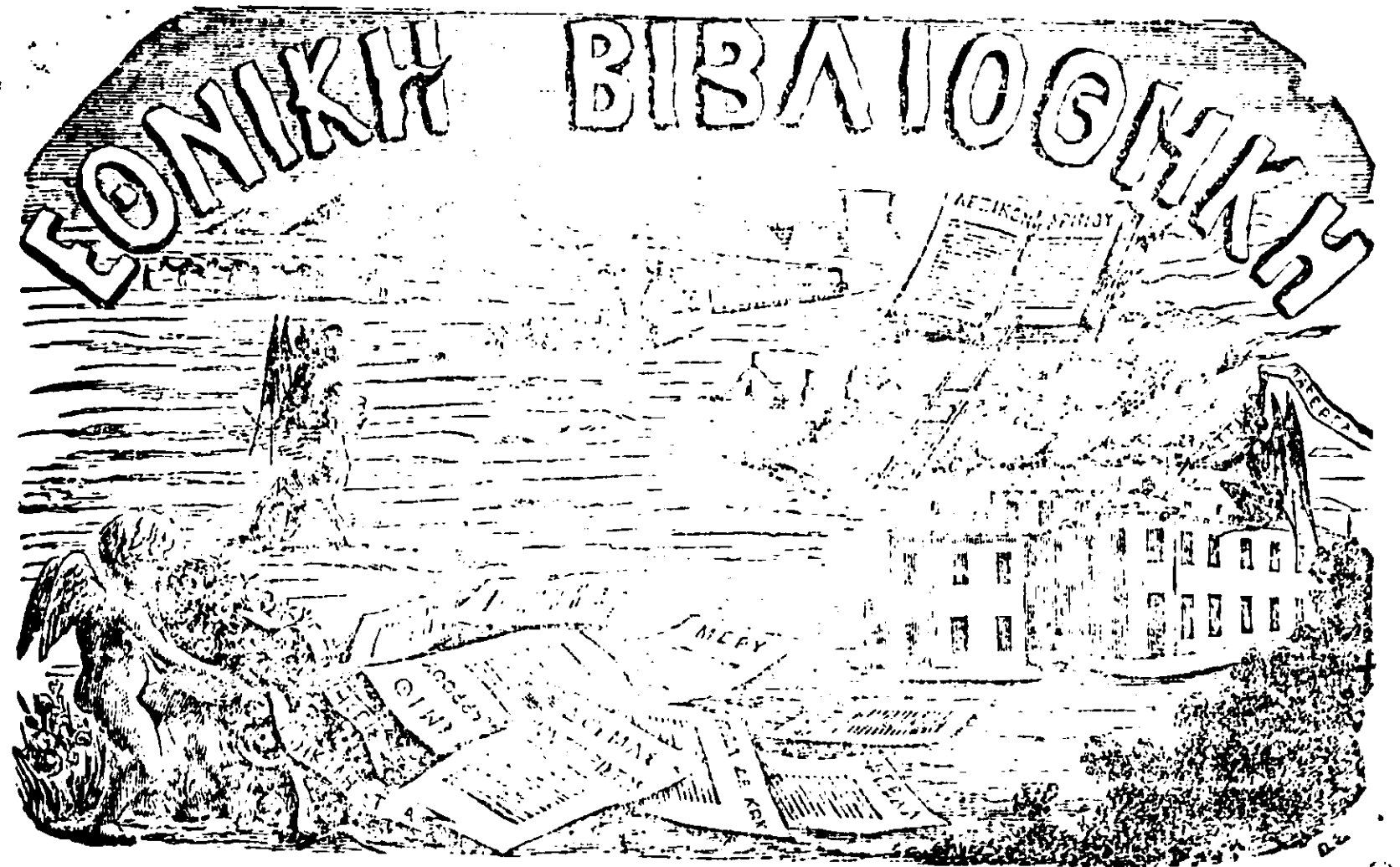
Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω :

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδ. συγγράμ. « Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. »

Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 6.

ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΑΞΑ. 63.

15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1867.

Ὅλιγα τετὰ περὶ Λόρδου Βύρωνος καὶ τοῦ ποιήματός του Child-Harold.

Ὁ ἔμμανθς πρὸς τὴν ποίησιν Λόρδος Βύρων ὑπὸ μιᾶς ἀείποτε κατεῖχετο ἀνάγκης, τοῦ νὰ μεταβάλῃ θέμα, ὕψος, εἰκόνας. Οἱ πλείστοι τῶν μουσολήπτων ἔχουσι μίαν τινὰ κλῆσιν πρὸς τὰ ἀντικείμενα ἅτινα μᾶλλον τοὺς προσβάλλουσι, καὶ ἡ ἔμπνευσις των ἀναχωρεῖ, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τοῦ ὀρισμένου αὐτοῦ σημείου. Μανθάνει δὲ τις τὴν φιλολογικὴν φυσιογνωμίαν ποιητοῦ ἢ δεινοῦ συγγραφέως ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τὸ ὁποῖον ἐξέλεξε καὶ ἐκ τοῦ ὕψους του, ὅπως ἐννοεῖ τις τοὺς ζωγράφους καὶ τὰς σχολὰς εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς γραφίδος των. Ἀλλ' ὁ Λόρδος Βύρων δὲν εἶχε τὰ ἰδιαιτέρως ἐκεῖνα ὄργανα τὰ ὁποῖα πλήττονται ἐκ τοῦ δεινός ἢ δεινός ἀντικειμένου εἰδικῶς· ὁ νοῦς ἦτο εἰς ὅλας τὰς διανοητικὰς του δυνάμεις. Οὕτω λοιπὸν δύναται τις κάλλιστα νὰ εἴπῃ, ὅτι δι' ἓν τοιοῦτον ὄν τοσοῦτον ἐντελῶς ὀργανισμένον, μολονότι ἡ φύσις εἶναι πάντοτε φαινόμενον ὡς πρὸς τοὺς νόμους τῆς καὶ τὸν καταπληκτικὸν μηχανισμόν τῆς, εἶναι προδήλως εἰς τὴν ἐνέργειάν τῆς· καὶ ἐὰν ἡ δημιουργία πα-

ρίστα εἰς αὐτὸν τὸ μέγα μυστήριον τῆς δυνάμεως τοῦ Ἀπείρου ὄντος, ἡ φαντασία του ἠδύνατο νὰ εὕρῃ γλῶσσαν διὰ τῆς ὁποίας νὰ ὑποδοθῆσθαι τὴν εὐρυτίαν του.

Ἡ φαντασία τοῦ Λόρδου Βύρωνος ἠρέσκετο νὰ θίγῃ ὅλα τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ συμβεβηκότα, τὰς τέχνας, τὴν πολιτείαν, τὴν φιλοσοφίαν, τὴν κοινωνίαν, τὰ πάθη, τὰ φαινόμενα, τὰ μυστήρια, ἠρέσκετο εἰς τὴν φύσιν, εἰς τὰ βῆθη τοῦ ταρτάρου, εἰς τὰς ἀβύσσους· ἦτο παρούσα εἰς τὰς τρικυμίας, εἰς τὰς φοβερωτέρας Ουέλλας· ὁπότεν δὲ ἡ φύσις ἠπειλεῖ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς ἀγριότητός τῆς, ὁπότεν ἡ τύχη ἐρχίνοτο ἀμετάκλητος εἰς τὴν καταστροφὴν ἢ προανήγγελλεν, ἐθεώρει τὴν ὀργὴν τῆς, καὶ ἐχάραττε τὰς ὀψεις τῆς διὰ τοῦ ἐπιδειξιωτέρου καλάμου. Ἦτο ὁ διεργμηνεὺς τῆς σιγῆς τοῦ ἐρέβους, ἠρώτα τὸ ἄστρον τὸ ὁποῖον τὸ φωτίζει, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀκτίνες ἀνελέκνιζον πολλάκις τὴν ἔμπνευσίν του. Διὰ τοῦ αὐτοῦ αἰσθηματος καὶ τῆς αὐτῆς φαντασίας κατεσκόπευε καὶ ἐξήταζε τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἐγκλημα καὶ ἡ δυστυχία ἀπεκάλυπτον εἰς αὐτὸν τὸ μὲν τὴν τύψιν τοῦ συνειδότος, τὸ δὲ τὰς θλίψεις του· παρακολούθει δὲ τὰς προόδους των καὶ

τά αποτελέσματά των, και παρίστα τὴν εἰκόνα των ὡς ἐν ὑπῆρξεν αὐτὸς θῆμα αὐτῶν. Ὑπενόει τὸν ἔρωτα καθ' ἀπάσας τὰς μεταμορφώσεις του και τὸν ἐξωγράφει ὡς αἰσθημα ἰσχυρότατον, ἐνίοτε ἐξαιρετικόν, και μόνην ἀφορμὴν τῶν παραδοξοτέρων συμβάντων· ἀλλὰ συγχρόνως ἐξεικονίζει τὰς μανίας, τὰς ἀσυνεπείας, τὰ ἐγκλήματα, τὰς γελοιοτήτάς του. Λαλῶν δὲ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου μοχλοῦ τῶν ὀργανικῶν ὄντων, τὸν περιγράφει ἐνίοτε χαμερπῆ, ἄλλοτε θεῖον, πάντοτε δὲ ἀντικείμενον τῶν ὠραιότερων και τῶν στυγερωτέρων πράξεων, τῶν ἐρίδων τῶν μᾶλλον αἰσχυρῶν και μᾶλλον πονηρῶν.

Ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων κοινωνιῶν δὲν ἦτο δι' αὐτὸν ἀπλῆ πολυμαθία· ἐλάλει περὶ τῶν Ἑλλήνων και τῶν Ῥωμαίων ὡς ἐὰν ἦτο σύγχρονος αὐτῶν, και αἱ εἰκόνες τῶν δύο τούτων ἐκπληκτικῶν ἐθνῶν εἰσὶν ἀντάξιαι τῶν ἀρχαίων των ποιητῶν. Ὡς Ἄγγλος και ἀγαπῶν περιπαθῶς τὴν πατρίδα του, ἀν και αὐτὴ ἐφάνη ὅτι ἐδυσχέρανε κατ' αὐτοῦ, μετέφερε συχνάκις πρὸς αὐτὴν τοὺς λογισμοὺς του· τότε δὲ ἡ γλώσσά του ἦν ἐραστοῦ ὀργισμένου, ἀλλ' ὅμως ἐραστοῦ· και ποῖος Ἄγγλος θέλει ν' ἀπαρνηθῆ τὴν πατρίδα του; Πρὸς ποίαν τιμὴν δύναται ν' ἀνταλλάξῃ τὴν κοινωνικὴν του ἀξίαν; Ποῦ, και πῶς;

Παντοῦ ὅπου ὁ νεαρὸς ποιητὴς ὑπῆγεν, ἔγραψε περὶ θέματος σχέσιν ἱστορικὴν ἔχοντος πρὸς τὴν πόλιν τὴν ὁποίαν κατῴκει· ὁ Child-Harold εἶναι τὸ πολυτιμότερον λεύκωμα τῶν χωρῶν ἃς διέτρεξεν. Αἱ δύο τραγωδίαι τοῦ Φόσκαρη και τοῦ Φαλιέρου, ἡ Μπέπω, ἡ ὠδή του εἰς τὴν Βενετιάν, ὀφείλονται εἰς τὴν ἐν Βενετία διαμονὴν του, κτλ.

Ὁ Λόρδος Βύρων ἀφοῦ διέμεινεν ὀλίγον χρόνον εἰς Ῥώμην, ἐπανέκαμψεν εἰς Βενετιάν ἐνθα ἔγραψε τὸ τέταρτον ἄσμα τοῦ Child-Harold, ἀριστοῦργημα λαμπρῶν εἰκόνων, βαθυτάτων ἰδεῶν, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ ἀπλῆ ποιητικὴ φαντασία, και αἴτινες ἐξαγγέλλουσιν αἰσθημα τοσοῦτον θεῖον ὅσον ἡ διάνοια, ἢ ἡ δύναμις εἶναι νὰ δημιουργῆ, και τότε ἀκόμη ὀπόταν παρατηρῆ, και νὰ διανοῆται πᾶν ὅ,τι δὲν ἀποκαλύπτεται εἰς τὰς συνήθεις αἰσθήσεις.

Πρῶτην φορὰν ἤδη περιηγείται ὁ Child-

Harold τὴν Ἰταλίαν, πρῶτην φορὰν λαλεῖ περὶ αὐτῆς· αἱ εἰκόνες του εἰσὶ μεγάλοπρεπεῖς και μαγικαί! Ἄς ἀκούσωμεν αὐτοῦ λαλοῦντος, εἶναι ἀμίμητος. . . .

« Ὠραία και θελκτικὴ Ἰταλία! ματαίως » ἡ ἱστορία τῶν ἀμαρτημάτων σου ἐπαναλαμβάνεται ἀπαύστως παρ' ἀπάντων τῶν ἐθνῶν· βασιλίδος οὔσης τῶν τεχνῶν, ὡς και τοῦ πολέμου, ἄλλοτε, ὁ ἀτρόμητός σου βραχίων ἠσφάλιζεν ἡμᾶς, εἰσέτι εἶσαι φύλαξ ἡμῶν, μήτηρ τῆς ὀρησκείας μας, και οἱ λαοὶ γόνου κλίνοσι πρὸ τῶν ποδῶν σου ὅπως τύχῃσι τῶν κλειδῶν τοῦ οὐρανοῦ! Ἡ Εὐρώπη μετανουοῦσα διὰ τὴν μητροκτονίαν της, θέλει θραύσει μίαν ἡμέραν τὰ δεσμά σου. Ἀκούω τὰ στίφη τῶν βαρβάρων ἐπικαλούμενα τὴν εὐσπλαγγίαν σου.»

Ὅποια ὑψηλαὶ ἰδέαι! Ὅποια εὐστοχος ἔκφρασις! Ἡ Εὐρώπη μετανουοῦσα διὰ τὴν μητροκτονίαν της! Μία τοιαύτη ποίησις φέρει τὸ ἀποτελεσμα ἠλεκτρικοῦ σπινθηροῦ ὅστις ἐξεγείρει τὴν διάνοικν τοῦ ἀναγνώστου ἵνα δυνηθῆ νὰ περιβάλλῃ τὴν μεγάλην ἱστορικὴν εἰκόνα ἢν εἰκονίζει διὰ μιᾶς μόνης λέξεως! Μόλις φθάσας εἰς Φλωρεντίαν ὁ Child-Harold τὴν πρῶτην ἐπίσκεψιν ἢν κάμνει εἶναι ἡ τῆς περικαλλιστέρας γυναικὸς τοῦ κόσμου. Ὁ Ἕλληνας γλύπτης ἠδυνήθη νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ μάρμαρον τὴν δύναμιν τῆς γοητείας.

Πλησιάζων τὴν Ἀφροδίτην τῶν Μεδίκων, ὁ Λόρδος Βύρων παρίσταται ὡς οἱ ἐρασταὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐν τῇ παραφορᾷ αὐτῶν δὲν ἔχουσιν ἀρκούσας δυνάμεις ἵνα ἐκφράσωσι τὸ πάθος των και τὰ καταφλέγοντα αὐτοὺς αἰσθήματα. Ἀφοῦ παραστήσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν Ἄρην θαμβούμενον ἐκ τῶν αὐτῶν θελγήτρων και λατρεύοντα αὐτὰς ἐκεῖνας τὰς χάριτας αἴτινες ὑπεδούλωσαν τὸν Ποιμένα τῆς Ἰδης, τελευταῖον λέγει πρὸς αὐτὴν διὰ γλώσσης ζηλοτύπου ἀνθρώπου· « Ἐκ τοῦ ῥοδοχρόου στόματός σου ἐκφεύγουσιν ὡς ἐκ τινος ὑδρίας πυρῶδη φιλήματα διατρέχοντα τὰ βλέφαρά σου, τὸ μέτωπόν σου και τὰ φρίσσοντα χεῖλη σου. . . . » Ἄλλ' ἀφίνων πρὸς στιγμὴν τὸν θεὸν τῶν πολέμων μετὰ τινος ἀγανακτήσεως, θέλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι δύναται νὰ ἦναι τοσοῦτον εὐτυχὴς ὅσον οἱ θεοὶ, και ἀποτεινόμενος αἰείποτε πρὸς τὴν θεὰν τῆς Πάφου, λέγει:

« Ὑπάρχουσι στιγμαὶ εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου ἀντάξιαι τῶν γλυκυτέρων ἡδονῶν τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλὰ τὸ βάρος τῆς γῆς μᾶς ἀνκαλεῖ μετ' οὐ πολὺ εἰς ἑαυτοῦς. . . Ἀδιάφρονον· δυνάμεθα νὰ ἐπαναβλέπωμεν τὰ μαγικὰ τὰ ὄνειαρα, και νὰ πλάττωμεν ἐκ τῆς ἀκρυμῆσεως ἐκεῖνου τὸ ὅποιον ὑπῆρξεν ἢ ἐκεῖνου τὸ ὅποιον ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ μὴ φᾶς τοῦ ἀγάλματός σου, ὃ Κύπρις! δυνάμεθα νὰ ἤμεθα θεοὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. » Ἐπειτα δὲ λέγει· « Ἀρίνω εἰς τὴν σοφὴν γραφίδα τῶν ἐπισταμένων, κλπ. . . νὰ μᾶς περιγράψῃ ὅ,τι δύναται νὰ περιγραφῆ. Εἶθε πῶποτε ἡ ἀκάθαρτος αὐτῶν πνοὴ νὰ μὴ διαταράξῃ τὸ διαυγὲς κρύσταλλον ὅπερ αἰείποτε ἀντανακλᾷ δι' ἐμὲ τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο τῆς γλυπτικῆς, πιστὸν κάτοπτρον τοῦ μαγευτικωτέρου ὀνείρου ὅπερ κατήλθεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς τὴν ψυχὴν μου. »

Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς γλώσσα ἑνὸς ποιητοῦ, ὅστις εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν του καθίσταται καλῆ τῇ πίστει ἐρωτόληπτος τοῦ ὀραίου τούτου ἰδανικοῦ. Ἀνθρώπος ὡς τὸν Λόρδον Βύρωνα εἶναι τεχνίτης, μουσικὸς, ζωγράφος, γλύπτης, καθότι αἰσθάνεται και μαντεύει τὴν ἀρμονίαν τοῦ ὀραίου. Βεβαίως δὲ ὅτι ἦν ἀληθῶς θελκτικὸν ἐὰν τὸν ἐβλεπέ τις καθ' ἃς στιγμὰς ἐπεσκέπτετο τὴν Ἀφροδίτην τῶν Μεδίκων· περὶ τὸ Ἠυγμάλιον τοῦ μύθου!

Οἱ στενοὶ νόες εἶναι ἀδύνατον νὰ σχηματίσωσιν ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὑπ' οὗ κατέχονται τὰ δαιμόνια πνεύματα ὅσάκις προσβάλλονται ὑπὸ καταπληκτικοῦ θεάματος. Πῆρην τινὰ ὁ Λόρδος Βύρων προσεβλήθη ἵνα ἀκούσῃ μουσικὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λόρδου Β. . . εἰς Φλωρεντίαν, ἢ δὲ κόμησας Α. . . ἐτραγῶδει ἐν τεμάχιον τοῦ Ἰοσσίνη ἐκ τοῦ Tancredi. Ὁ Λόρδος Βύρων, ὁ ὅποιος ποτὲ δὲν εἶχεν ἀκούσει τὴν θαυμασίαν φωνὴν τῆς κομῆσεως ταύτης, τοσοῦτον ἐμαγεύθη, ὡστε εἶπεν εἰς τὸν πλησίον του καθήμενον: « Ἐὰν πάντοτε ἦκουον τοσοῦτον θελκτικὴν φωνὴν, ὃ καθιστάμην χρηστότατος ἀνθρώπος. »

Πρὶν ἢ τελειώσωμεν τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις, ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν τινὰ ἀκόμη περὶ τῶν περιφρήμων ἰδεῶν ἃς εἶ-

χεν ὁ Λόρδος Βύρων περὶ τῆς κλασσικῆς γῆς τῆς Ἰταλίας. Ἀπαντες ἐν Ἰταλίᾳ γνωρίζουσιν ἐκ στίθους τὸν Τάσσον, και ἐν τούτοις μετ' εὐχαριστήσεως ἴστανται ν' ἀκούσωσι τὸν ὄγλον, πρὸ πάντων δὲ τοῦ Βενετοῦ; λεμβούχου, ὀπόταν οὗτοι ἄδωσιν, ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ των προφορᾷ, τὰ ἄσματα τῆς Ἑρμινίας, τοῦ Ἰενῶ, τοῦ Γοδερροῦ, και τοσοῦτων ἄλλων, ὧν αἱ καλλολογαὶ εἰσὶ τόσοσ θελκτικαί, ὡστε πῶποτε δὲν βαρύνεται τις νὰ τὰ ἀκούῃ. Αἱ τέρψεις αἴτινες διεγείρονται ἐκ τῶν ἡδονῶν τῆς φαντασίας, τὰ αἰσθήματα ὅσα παράγονται ἐκ τῶν ὀραίων τεχνῶν, ἐξ ὑψηλῆς ποιήσεως, ἐκ παντὸς ὕπερ εἰκονίζει και μαντεύει τὴν φύσιν ἢ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ὑποβάλλονται εἰς τοὺς κανόνας τοῦ κόρου.

Πῶς νὰ μὴν ἐπαναλάβῃ τις τὰς ὀραίας ταύτας λέξεις, ὅταν λέγῃ· « Ὡ Ἰταλία! ὁ χρόνος ὅστις κατέσχισεν εἰς μυρία τεμάχια τὸν αὐτοκρατορικὸν σου μανδύαν, ἠρνήθη πάση ἄλλῃ χώρᾳ τὴν δόξαν τοῦ νὰ ἴδῃ ἐξερχομένους μεγάλους ἀνδρας ἐκ τῶν ἐρειπίων της; ἢ παρακμὴ εἶναι εἰσέτι πλήρης θείας τινὸς δυνάμεως, ἢ τις τὴν ἐπιστέρει διὰ τῆς παραγωγικῆς της γραφίδος! »

Ὁ Child-Harold εὐρίσκειται ἤδη εἰς τὸ Καπιτώλιον· ἃς ἀκούσωμεν λοιπὸν τὸν χαιρετισμὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν τῶν ἀπογόνων τοῦ Αἰνείου.

« Ὡ Ῥώμη, πατρίς τῆς ἐκλογῆς μου, ἢ χώρᾳ προσφιλῆς τῇ ψυχῇ μου! Ἐγκαταλειμμένη μήτηρ τῶν καταστραφείσων αὐτοκρατοριῶν! Χώρα ἢν ἔρχονται νὰ θανατώσωσιν οἱ ἀνθρώποι τῶν ὀποίων ἢ καρδία εἶναι ὀρφανή, ἐγκλειόντες εἰς τὰς καρδίας των τὰς μικρὰς των δυστυχίας! Τί εἶναι αἱ δυστυχίαι μας και τὰ παθήματά μας; Ἐλθετε νὰ ἴδῃτε τὰς κυπαρίσσους ταύτας, ἔλθετε ν' ἀκούσῃτε τοῦ βύας αὐτοῦ, ἔλθετε νὰ πετῆσῃτε ὑπὸ τοῦ πόδα ὑμῶν τοὺς κατατεθραυσμένους τούτους ὀρόνους και τὰ λείψανα τῶν ναῶν, ὑμεῖς, ὧν αἱ ἀγωνίαι εἰσὶ ὀλίφεις ἐρήμεροι. Εἰς ὀρόνος ὑπάρχει ὑπὸ τοῦ πόδα ἡμῶν, τόσοσ εὐθραυστος ὅσον και ἡμεῖς αὐτοί.

« Ἡ Ῥώμη, ἢ Νιόβη τῶν ἐθνῶν, εὐρίσκειται ἐνώπιον ὑμῶν, ἐστερημένη τῶν τέκνων της και τῶν στεμμάτων της, ἐ-

« στερημένη τῆς φωνῆς της ἵνα διηγηθῆ
 « τὰς δυστυχίας της ! Αἱ καταβληθεῖσαι
 « χεῖρές της φέρουσι κάλπην κενήν, ἧς ἡ
 « ἱερά κόνις ἐχύθη πρὸ καιροῦ ! Τὸ μνη-
 « μεῖον τοῦ Σκηπίωνος δὲν ἐμπεριέχει πλέον
 « τὴν τέφραν του ! Ναι, οἱ τάφοι δὲν εἶναι
 « πλέον κατοικία τῶν ἡρώων ! Δύνασαι νὰ
 « ρεύσης, ἀρχαίε ποταμὲ Τίβερι, εἰς τὰς
 « μαρμαρίνους ταύτας ἐρήμους; Ἰψώσον
 « τὰ ὑποκίτρινα κύματά σου, ἵνα καλύ-
 « ψης, ὡς διὰ τινος μανδύα, τὰς ὕβρεις
 « τῆς Ρώμης.

« Οἱ βάνδαλοι, οἱ χριστιανοί, ὁ χρόνος,
 « ὁ πόλεμος, τὸ κῦμα καὶ τὸ πῦρ, ἔτα-
 « πείνωσαν τὴν ἀλαζωνεῖαν τῆς ἐπταλό-
 « φου πόλεως. Εἶδεν ἀφανισθέντας ὅλους
 « τοὺς ἀστέρας τῆς δόξης, εἶδε τοὺς ἴπ-
 « πους τῶν βαρβάρων βασιλέων ὑπερπη-
 « δῶντας τὸ περίφριμον ὄρος, ἐπὶ τοῦ ὀπίου
 « τὸ ἄρμα τοῦ θριαμβευτοῦ ἐβάδιζεν εἰς
 « τὸ Καπιτώλιον. Ποῦ ἦσαν οἱ ναοὶ καὶ
 « οἱ πύργοι ἐκεῖνοι οἵτινες κατέπεσαν παν-
 « ταχόθεν; Χάος ἐρειπίων ! Τίς θὰ δυνηθῆ
 « ν' ἀναγνωρίσῃ τοὺς ἐρημωθέντας τούτους
 « τόπους, τίς θὰ δυνηθῆ νὰ ῥίψῃ ὠχρὰν τινα
 « ἀκτίναν ἐπὶ τῶν μελαίνων ἐρειπίων, καὶ
 « νὰ εἴπῃ: « Ἐδῶ εἶναι, ἐκεῖ ἦτο παντα-
 « χού βαθυτάτη νύξ ἐπικρατεῖ (1). »

Μολονότι τὸ πνεῦμα τοῦ Λόρδου Βύ-
 ρωνος χρησιμεύει εἰς αὐτὸν ὡς δᾶς ἵνα
 τὸν ὀδηγῆ διὰ μέσου τῆς νυκτὸς τῶν αἰ-
 ὄνων, καὶ ὡς ἐρμηνεύς διὰ τὰ μυστήρια
 τοῦ παρελθόντος, ἀναγκάζεται ἐν τούτοις
 νὰ σταματᾷ ἐνίοτε ἐν μέσῳ τῶν λει-
 ψάνων περικλειόντων τὰ ἀπόκρυφα τῆς
 ἱστορίας, καὶ νὰ τὰ θαυμάζῃ χωρὶς νὰ τὰ
 μαντεύῃ.

Ἐποῦ διέλθῃ ὅλα τὰ ἐρείπια καὶ τὰ

(1) Μία τῶν ὠραιότερων στροφῶν εἶναι ἐκείνη
 εἰς τὴν ὁποίαν δι' ὀλίγων λέξεων εἰκονίζει τὴν πο-
 λιτικὴν εἰκόνα τῆς κατακληκτικῆς ταύτης πό-
 λεως:

« Ἴδου τὸ θέατρον (λέγει) τῆς ἐλευθερίας, τῶν
 « στάσεων, τῆς δόξης, τῶν σφαγῶν. Ἐνταῦθα ἐ-
 « ξητημίσθησαν τὰ πάθη ἑνὸς λαοῦ ἀλαζόνος ἀπὸ
 « τῆς γενέσεως τῆς αὐτοκρατορίας μέχρι τῆς στιγ-
 « μῆς καθ' ἣν ἡ Ρώμη δὲν εἶχε πλέον κόσμους νὰ
 « κατακτήσῃ. Πρὸ μακροῦ χρόνου ἡ ἐλευθερία εἶχε
 « καλύψει τὸ μέτωπόν της βλέπουσα τὴν ἀναρ-
 « χίαν σφετεριζομένην τὰ ἑαυτῆς. Ὅτε δὲ τελευ-
 « ταῖον πᾶς πολέμιος τῶν νόμων στρατιώτης ἡ-
 « δύνατο νὰ καταπατήσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας του τὴν
 « τρίμυσον καὶ ἄφρονον σύγκλητον, τότε ἠκούσθη
 « ἡ εἰσχροκερδῆς φωνὴ τῶν διεσθαρμένων κατη-
 « γόρων ».

μνημεῖα τὰ ὁποῖα ἐπικαλοῦνται τὰς θλι-
 ψεις του, ἀφοῦ ἀνακαλέσῃ εἰς τὸν νοῦν του
 ὅλας τὰς μεγάλας ἀναμνήσεις τῶν ἀνθρώ-
 πων οἵτινες μετέβαλον τὰς τύχας τῆς
 Ρώμης, ἰστάμενος τέλος ἐπὶ τοῦ Αὐτο-
 κρατορικοῦ Λόφου (*Παλλατῖνος Λόφος*),
 ἀναφωνεῖ θεωρῶν τὴν σωρείαν τῶν ἐρει-
 πίων: « Ἴδου τὰ ἠθικὰ διδάγματα τῆς
 « ἱστορίας ὅλων τῶν λαῶν, τὸ παρὸν δὲν
 « εἶναι εἰμὴ ἢ ἐπανάληψις τοῦ παρελθόντος.
 « Κατ' ἀρχὰς ὑπάρχει ἐλευθερία, ἔπειτα ἐρ-
 « χεται ἡ δόξα καὶ ὅτε πλέον ἐκλείψῃ ἡ
 « δόξα, ἐπέρχονται τὰ πλοῦτη, τὰ ἐλατ-
 « τώματα, ἡ διαφθορά, καὶ τέλος ἡ βαρ-
 « βαρότης. Ἡ ἱστορία μὲ τοὺς πολυαριθ-
 « μους τόμους της δὲν ἔχει εἰμὴ μίαν μό-
 « νην σελίδα . . . . καὶ ἡ σελὶς αὕτη
 « κάλλιον ἀναγινώσκειται ἐνταῦθα ὅπου ἡ
 « ὑπερηφάνεια τῶν τυράννων εἶχεν ἀθροί-
 « σει ὅλους τοὺς θησαυροὺς καὶ ὅλας τὰς
 « ἡδυπαθείας . . . . Πλὴν αἱ λέξεις εἶναι
 « ἀνωφελεῖς, πλησιάζατε. »

Πᾶσα παρατήρησις μετὰ τοὺς λόγους
 αὐτοὺς καθίσταται ψυχρὰ καὶ ματαία.
 ὀφειλομέναι λοιπὸν νὰ σεβασθῶμεν τὰς ὠ-
 ραίας αὐτὰς ἐκφράσεις, καὶ ποσῶς νὰ μὴ
 τὰς βεβηλώσωμεν δι' ἄλλων, διότι τί δυ-
 νάμεθα νὰ εἴπωμεν πρὸς ἐπαινον αὐτῶν;

Τὸ θεῖον τοῦτο ἄσμα, τοῦ ὁποῦ ἐκά-
 στη σειρά περικλείει μεγάλην τινὰ ιδέαν,
 καὶ ἐκάστη ιδέα παράγει ἐν μέγα ὄνει-
 ρον· τὸ ἄσμα τοῦτο εἶναι ἀναμφιβόλως
 πολὺ τῶν ἄλλων ὑπέρτερον καὶ δυνάμεθα
 νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι τὸ ἀριστοῦργημα
 τῶν ποιήσεων τοῦ μεγάλου τούτου νοός.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

K. I. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

ΣΕΛΙΚΟΣ.

(Ἀφρικανικὸν διήγημα Φλωριάντος.)

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε φυλ. 67.)

Ἡ ἀγαθὴ γραῖα τοὺς ἐπίστρεψεν, ἀλλ' ἐν
 τοσοῦτῳ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπασθῆ ἀπὸ
 τὰς ἀγκάλας τοῦ υἱοῦ της· ἐφοβεῖτο περὶ
 τῶν κινδύνων εἰς τοὺς ὁποίους ἐξετίθετο,
 καὶ ἐξ ἀκουσίου αἰσθήματος ἔτρεξε κατό-

πιν τοῦ Σελίκου ὅταν οὗτος ἤρχνίσθη ἀπὸ
 τοὺς ὀφθαλμούς της.

Οἱ δύο νέοι ἀδελφοὶ ἐφθασαν ἐντὸς ὀ-
 λίγων ἡμερῶν εἰς Σάβην. Οἱ φόνοι εἶχον
 παύσει καὶ ἤρχισαν τὰ πράγματα νὰ ἡ-
 συχάζωσιν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Δαχομέης ἀνε-
 νόχλητος κάτοχος τῆς Ἰουίδας ἠθέλησε νὰ
 κάμῃ τὸ ἐμπόριον νὰ ἀκμάζῃ μετὰ τῶν
 Εὐρωπαϊῶν καὶ τοὺς προσεκάλεσεν εἰς τὴν
 ἐπικράτειάν του. Πεῖστοι ἔμποροι Ἀγγλοὶ
 καὶ Γάλλοι ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὴν αὐ-
 λὴν τοῦ μονάρχου, ὅστις τοῖς ἐπόλει τοὺς
 πολυαριθμούς αἰγματούτους του. Ὁ Τη-
 λούης εὗρεν ἐντὸς ὀλίγου ἔμπορον, ὅστις
 τῷ προσέφερεν ἑκατὸν σκοῦδα διὰ τὸν Σέ-
 λικον. Ἐνῶ ἐσυμψώνει τὰ δὲ μέλη του ἔ-
 τρεμον κάμνοντος τὴν φοικώδη ταύτην
 πώλησιν ἠκούσθη εἰς τὴν πλατεῖαν σάλ-
 πιγῆ καὶ δημόσιος κήρυξ διεκήρυττε γε-
 γωννίαν τῆ φωνῆ ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Δα-
 χομέης ὑπέσχετο τετρακοσίας οὐγγίνας
 χρυσοῦ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε φέρει ζῶν-
 τα ἄγνωστον μαῦρον, ὅστις τὴν παρελ-
 θούσαν νύκτα ἐξέβηλινε τὸν γυναικωνίτην
 τοῦ βασιλέως καὶ διέφυγε περὶ τὸ λυ-
 καυγὲς διὰ μέσου τῶν βελῶν τῶν φυλάκων.

Ὁ Σέλικος, ἀκούσας τὴν διακήρυξιν
 ταύτην ἔνευσεν εἰς τὸν Τηλούην νὰ δια-
 λύσῃ τὴν μετὰ τοῦ ἐμπόρου συμφωνίαν
 καὶ λαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος τῷ εἶπε σι-
 γαλῆ τῆ φωνῆ·

— Πρέπει νὰ μὲ πωλήσῃς, καὶ τὸ ἡ-
 θέλησα διὰ νὰ κάμω νὰ ζήσῃ ἡ μήτηρ
 μας. Ἄλλ' ἡ μετρία τιμὴ, τὴν ὁποῖαν ὁ
 λευκὸς προσφέρει δὲν εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ
 τὴν κάμῃς εὐτυχῆ. Τετρακοσῖαι οὐγγίαι
 χρυσοῦ θὰ ἐξασφαλίσωσι διὰ παντὸς με-
 γάλην τύχην διὰ τὴν Δαρίαν καὶ υἱᾶς.
 Πρέπει νὰ τὰς κερδίσωμεν, ἀδελφέ μου·
 πρέπει νὰ μὲ δέσῃς παρευθὺς καὶ νὰ μὲ
 φέρῃς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ὡς τὸν
 κακοῦργον, τὸν ὁποῖον ζητεῖ. Μὴ τρομά-
 ζῃς· ἠξέσω ὡς σὺ, ποῖα τιμωρία μὲ πε-
 ριμένει. Ἄλλὰ δὲν θὰ διαρκέσῃ πλέον τῆς
 ὥρας· ἡ μήτηρ μου ὅταν μ' ἔφερεν εἰς τὸν
 κόσμον ὑπέφερεν περισσότερον.

Τρέμων ὁ Τηλούης δὲν ἠδυνήθη νὰ πο-
 κριθῆ· συγκεκινημένος ἔπεσεν εἰς τὰ γό-
 νυκτα καὶ ἐξώρικε τὸν Σέλικον ἐν ὀνόματι
 τῆς μητρὸς του, τῆς Βερίσσης, ἐν ὀνόματι
 παντὸς ὅ,τι εἶχε φίλτατον εἰς τὸν κόσμον,

εἰς τὸν φόβον τῆς τιμωρίας ν' ἀποτραπῆ
 τοῦ φοικώδους σχεδίου του.

— Περὶ τίνος μοὶ ὁμιλεῖς; εἶπεν ὁ Σέ-
 λικος, πικρὸν μειδιῶν· ἔλασα τὴν Βερίσ-
 σαν· θέλω νὰ τὴν ἐπανεύρω. Διὰ τοῦ θα-
 νάτου μου σώζω τὴν μητέρα μου καὶ κα-
 θιστῶ τοὺς ἀδελφοὺς μου πλουσίους διὰ
 παντὸς· ἐλευθεροῦμαι προσέτι ἀπὸ δου-
 λείαν, ἧτις δύναται νὰ διαρκέσῃ καὶ τεσ-
 σαράκοντα ἔτη. Ἡ ἀπόφασίς μου ἐγένετο·
 μὴ μὲ θλίβῃς περισσότερον ἢ ὑπάγω νὰ
 παρουσιασθῶ μόνος μου· θὰ χάσῃς τὴν
 ἀμοιβὴν τοῦ θανάτου μου, καὶ θὰ γίνῃς
 αἴτιος τῆς δυστυχίας ἐκείνης, εἰς ἣν ὀρεί-
 λομεν τὴν ζωὴν.

Φοβηθεὶς ὁ Τηλούης ἐκ τοῦ ὕψους καὶ
 τοῦ τρόπου, δι' οὗ ὁ Σέλικος ἐπρόφερε τὰς
 τελευταίας ταύτας λέξεις συγκατένευσεν,
 ὑπάγε νὰ ζητήσῃ σχοινία, τοῦ ἔδρασε τὰς
 χεῖρας ὀπισθεν τῶν νώτων καὶ δακρύων
 τὸν ἔφερε διὰ μέσου πολλῶν ἀνθρώπων,
 ὀδηγῶν δὲ αὐτὸν τὸν ἔφερεν εἰς τὸ βασι-
 λικὸν ἀνάκτορον.

Ὅταν οἱ πρῶτοι φύλακες τὸν ἐσταμά-
 τησαν ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν μο-
 νάρχην. Τὸν ἀνήγγειλον καὶ τὸν εἰσήγα-
 γον. Ὁ βασιλεὺς τῆς Δαχομέης ἐστολι-
 σμένος ἀπὸ χρυσοῦ καὶ πολυτίμους λίθους,
 ἦτο ἡμιεξαπλωμένος εἰς τὸν κόλπον τῶν
 εὐνοουμένων του, ἐνδεδυμένων ἐσθῆτας
 χρυσοῦράντους καὶ κεντημένας ζώνας. Οἱ
 ὑπουργοὶ, οἱ μεγάλοι τοῦ κράτους, οἱ ἀρ-
 χηγοὶ, ἐνδεδυμένοι μεγαλοπρεπῶς ἦσαν
 ἐσκυμμένοι εἰκοσι βήματα μακρὰν τοῦ
 βασιλέως· οἱ γενναϊότεροι τούτων διεκρί-
 νοντο διὰ περιδεραίου ἀνθρωπίνων ὀδόν-
 των, ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος ἐδήλου μίαν
 νίκην αὐτῶν (1). Πλεῖσται γυναικες μὲ
 πυροβολὸν ἐπ' ὤμων ἐρρούρουσαν τὰς θύρας
 τῆς εἰσόδου· μεγάλα χρυσᾶ ἀγγεῖα γε-
 μάτα ἀπὸ οἶνον φοινίκων, ῥακὴν, οἶνο-
 πνευμα, ἔκειντο ἀναμειξῆ ὀλίγον μακρὰν
 τοῦ βασιλέως. Ἡ δὲ αἴθουσα ἐσκεπάζετο
 ἀπὸ κρανία ἐχθρῶν (2).

— Κυριάρχη τοῦ κόσμου, τῷ εἶπεν ὁ
 Τηλούης, πλησιάζων τὸ μέτωπόν του μέ-
 χει τῆς γῆς. Ἐρχομαι κατὰ τὰς ἱεράς δικ-
 ταιγὰς Σου, νὰ σοὶ παραδώσω . . .

Δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ. Ἡ φωνὴ ἐ-

(1) Histoire des Voyages. Tom. III. p. 58.

(2) Voyage d'Atkins, κτλ.

ξέπνευσεν ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ὁ βασιλεύς τὸν ἐρωτᾷ, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀποκριθῆ. Τότε ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Σέλικος.

— Βασιλεῦ τῆς Δαχομέης, εἶπε, βλέπεις ἔμπροσθέν σου τὸν ἐνοχον, ὅστις κυριευμένος ὑπὸ ἀνοσίου ἔρωτος εἰσέδυσσε τὴν παρελθοῦσαν νύκτα εἰς τὴν γυναικωνίτην σου. Οὗτος, ὅστις μὲ ἔχει τώρα δεμένον, ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺν χρόνον φίλος μου, ὥστε δὲν ἐφοβήθη νὰ τῷ ἐμπιστευθῶ τὸ μυστικόν· ἀλλ' οὗτος παρασυρόμενος ὑπὸ ζήλου νὰ σὲ ὑπηρετήσῃ, ἐπρόδωσε τὴν φιλίαν. Καταλαβὼν με κοιμώμενον μὲ ἔδωσε μὲ τὰ δεσμὰ ταῦτα, καὶ ἤλθε νὰ ζητήσῃ τὴν ἀμοιβὴν του· δός την· ὁ δυστυχὴς τὴν ἐκέρδισεν.

Ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ τοὺς ἀξιῶσῃ ἀπαντήσεως ἔνευσεν εἰς τινὰ τῶν ὑπουργῶν του, ὅστις παραλαβὼν τὸν Σέλικον τὸν παρέδωκεν εἰς τὰς ἀπλισμένας γυναικας, καὶ ἐμέτρησεν εἰς τὸν Τηλοῦν τὰς τετρακοσίας οὐγγίας χρυσοῦ. Οὗτος δὲ, φορτωμένος ἀπὸ τὸν χρυσὸν τοῦτον, ὁ ὁποῖος ὕταν τὸν ἠγγίζε τοῦ ἐπροξένει τρόμον, ἔτρεξε νὰ ἀγοράσῃ προμηθείας καὶ ἔφυγε ταχέως τῆς πόλεως φέρων αὐτὰς εἰς τὴν μητέρα του.

Ἦδη, κατὰ προσταγὴν τοῦ μονάρχου, ἠτοιμάζετο ἡ φοικώδης τιμωρία, δι' ἧς ἐτιμῶρον ἐν Ἰουίδα τὸν μοιχὸν μετὰ τῆς συζύγου τοῦ βασιλέως. Δύο λάκκοι ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντες ὠρύχθησαν· ἐπὶ πασσάλου τινὸς κειμένου εἰς τὸν ἕνα τούτων, τὸν προωρισμένον διὰ τὴν ἐνοχον σύζυγον, ἤθελε δεθῆ ἡ δυστυχὴς, καὶ ὄλαι αἱ γυναῖκες τοῦ γυναικωνίτου, ἐνδεδυμέναι τὰ ὠραιότερα αὐτῶν ἐνδύματα καὶ φέρουσαι μεγάλα ἀγγεῖα γεμάτα ἀπὸ θερμότατον ὕδωρ, ἤλθον ἐν ἤχῳ τυμπάνων διὰ νὰ χύσωσιν ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της ἕως οὐ ἐκπνεύσῃ· ὁ ἄλλος λάκκος περιεῖχε σωρὸν ξύλων, ὑπεράνω τῶν ὁποίων ἐξετείνετο κατὰ πλάτος μακρὰ σιδηρὰ δοκός, ἣτις ἐστηρίζετο ἐπὶ δύο σηκωμένων πασσάλων· ἐπὶ τῆς δοκοῦ ταύτης ἐμελλον νὰ δέσῃ τὸν ἐγκληματίαν, οὗτινος οἱ πόδες θὰ ἠγγίζον μόνον τὴν κορυφὴν τῆς πυρᾶς, καὶ οὕτω ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐφθνόμενος θὰ ἠσθάνετο τρομερωτάτας βασάνους, ἕως οὐ ἀποθάνῃ.

Ἡ πλατεία ἦτο πλήρης ἀνθρώπων, οἱ

δὲ ἐν τῷ μέσῳ στρατιῶται ἐσχημάτιζον τετράγωνον, περικλειόμενον ὑπὸ πυροβόλων καὶ δοράτων. Οἱ ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι ἑορτάσιμα, περιέμενον τὰ δύο θύματα διὰ νὰ τὰ λάβωσιν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τὰ παραδώσωσιν εἰς τοὺς δημίους. Ἐφθασαν τέλος ἐκ διαφόρων μερῶν ὀδηγούμενα ὑπὸ τῶν ἀπλισμένων γυναικῶν. Ὁ Σέλικος ἠσύχως καὶ εὐπιθῶς ἀκολουθῶν ἐπεριπάτει μὲ ὑψωμένην τὴν κεφαλὴν. Ὅταν ἐφθασεν ἔμπροσθεν τοῦ πασσάλου δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ρίψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν σύντροφον τῆς δυστυχίας του. Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, συνάμα δὲ καὶ ἡ λύπη του, ὅταν ἀνεγνώρισε τὴν Βέρισσαν! Ἀφῆκε κραυγὴν καὶ ἠθέλησε νὰ ριφθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας της.

— Δυστυχὴς ἐγὼ! εἶπε καθ' ἐκυτὸν, ἐνῶ τὴν ἐκλαιον, ἐνῶ ἐζήτουν ν' ἀποθάνω ἐλπίζων νὰ τὴν ἐπανεύρω, ἦτο μετὰ τῶν ἀσχημῶν γυναικῶν, αἵτινες δεσπόζουσι τῆς καρδίας ἐνὸς τυράννου! Ἄλλ' ὅμως αὕτη μὴ ἀρκεσθεῖσα ὅτι ἐπρόδωσε τὸν ἔρωτά μας, ἐγένετο ἄπιστος καὶ εἰς τὸν κύριόν της, ἐγένετο μοιχὸς καὶ μέλλει νὰ τιμωρηθῆ. Ὡ μῆτέρ μου! διὰ σὲ πλέον μόνον ἀποθνήσκω· σὲ μόνον σκέπτομαι.

Ταῦταχρόνως ἡ ἀτυχὴς Βέρισσα, ἣτις ἀνεγνώρισε τὸν Σέλικον ἐκράυγαζεν, ἐκάλει τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διεκέρυττε γεγωνίᾳ τῆ φωνῆ ὅτι ὁ νέος τὸν ὁποῖον θέλουσι νὰ ἀπολέσωσι, δὲν ἦτο ἐκεῖνος ὅστις εἰσῆλθε τὴν νύκτα εἰς τὸν γυναικωνίτην. Τοῖς ὠρκίζετο εἰς τὸ στερέωμα, τὰ ὄρη, τὸν κεραυνὸν καὶ εἰς τοὺς φοβερῶτερους φετᾶσχα. Καταπλαγέντες οἱ ἱερεῖς ἀνέβαλον τὴν θυσίαν καὶ ἔτρεξαν νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν βασιλέα, ὅστις καὶ αὐτοπροσώπως ἤλθεν ἐπὶ τῆς πλατείας. Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ἀγανάκτησις ἦσαν ἐξωγραφημένα ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ μονάρχου, πλησιάζοντας τὴν Βέρισσαν.

— Δούλη, τῆ εἶπε μὲ τρομερὰν φωνήν, σὺ, ἡ καταφρονήσασα τὸν ἔρωτα τοῦ κυρίου σου, σὺ, τὴν ὁποῖαν ἠθέλησα νὰ καταστήσω πρῶτην μου σύζυγον, σὺ, τὴν ὁποῖαν ἀφήσα νὰ ζῆς, τί σκοπεύεις τολμῶσα νὰ ἀρνηθῆς τὸ ἐγκλημα τοῦ συνενόχου σου; Ἐλπίζεις νὰ τὸν σώσῃς; ἐάν ὅμως οὗτος δὲν εἶναι ὁ ἑραστής σου, ὀνόμασον λοιπὸν ἐκεῖνον, ἐνοχος κόρη, δεῖξέ τον καὶ

ἡ δικαιοσύνη μου θὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἀθῶον.

— Βασιλεῦ τῆς Δαχομέης, ἀπεκρίθη ἡ Βέρισσα, τώρα ὅτε βλέπω ἐνώπιόν μου τὸν ὀλέθριον πάσσαλον δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ δεχθῶ τὴν καρδίαν σου· ἡ ἰδική μου δὲν ἀνήκει πλέον εἰς ἐμέ· δὲν ἐφοβήθη νὰ σοὶ τὸ εἶπω. Στοχάζεσαι ὅτι ἐκεῖνη ἦτις δὲν ἐψεύσθη προκειμένου νὰ δεχθῆ στέμμα, θὰ ἐψεύδετο κατὰ τὴν κρίσινον ταύτην στιγμῆν; Ὅχι· ὠμολόγησα τὸ πᾶν τὸ ὁμολογῶ ἐκ νέου. Ἄνθρωπός τις εἰσέδυσσε τὴν παρελθοῦσαν νύκτα μέχρι τοῦ κοιτῶνός μου καὶ ἐζήτηε περὶ τὸ λυκαυγές· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν εἶναι οὗτος ἐδῶ· μὴ ζητεῖς νὰ τὸν ὀνομάσω· οὔτε πρέπει, οὔτε θέλω· εἶμαι ἐτοίμη νὰ ἀποθάνω· γνωρίζω ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ μὲ σώσῃ καὶ δὲν παρατείνω τὰς φοικώδεις δι' ἐμὲ στιγμὰς ταύτας, εἰμὴ διὰ νὰ σ' ἐμποδίσω τοῦ νὰ πράξῃς ἐγκλημα· σοὶ τὸ ὀρκίζομαι ἐκ νέου, βασιλεῦ τῆς Δαχομέης· τὸ αἷμα τοῦ ἀθῶου τούτου θὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ἐλευθερώσέ τον καὶ τιμώρησέ με. Δὲν ἔχω ἄλλο τι νὰ σοὶ εἶπω.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Δαχομέης ἐκπλαγείας ἐκ τοῦ τόνου, δι' οὗ ἡ Βέρισσα ἀπήγγειλε τοὺς λόγους τούτους δὲν διέταξε τίποτε, ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν καὶ διέμεινεν ἐπὶ πολὺ ἀμφοῖς ῥέπων. Ἀλλὰ διανοηθεὶς ὅτι ἡ Βέρισσα ἔνεκα ὑπερβολικοῦ πρὸς τὸν μαῦρον ἔρωτος ἔλεγε ταῦτα ἐπληροῦτο ὀργῆς. ἔνευσεν εἰς τοὺς δημίους καὶ παρευθὺς ὁ σωρὸς τῶν ξύλων ἤναψεν, αἱ γυναῖκες ἐπροχώρησαν μὲ τὰ ἀγγεῖά των, ὅτε γέρον τις ἀσθμαίνων καὶ γεμάτος ἀπὸ πλῆγας καὶ κονιορτὸν διεπέρασε τὸ πλῆθος καὶ φθάσας ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως.

— Ἐμπόδισον, τῷ εἶπεν, ἐμπόδισον! ἐγὼ εἶμι ὁ ἐνοχος· ἐγὼ ἐπῆδησα τὰ τεῖχη τοῦ γυναικωνίτου σου διὰ νὰ ἀρπάσω τὴν θυγατέρα μου· ἤμην ἄλλοτε ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐλατρεύετο ἐνταῦθα· ἀπέσπασαν τὴν κόρην μου ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου, διὰ νὰ τὴν φέρωσιν εἰς τὰ ἀνάκτορά σου· τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἤμην πλησίον της. Ἀνωφελῶς κατεπέσθη νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ· οἱ φύλακές σου μᾶς εἶδον· διέφυγον μόνος διὰ μέσου τῶν τοξυμάτων, ὧν βλέπετε τὰς πληγὰς. Ἦλθον διὰ νὰ σοὶ παραδώσω τὸ θῆμά σου, ἤλθον διὰ

νὰ ἐκπνεύσω πλησίον ἐκεῖνης· διὰ τὴν ὁποῖαν μόνον ἠγάπων τὴν ζωὴν.

Δὲν εἶχε τελειώσει ὅτε ὁ βασιλεὺς διέταξε τοὺς ἱερεῖς νὰ λύσωσι τοὺς δύο δυστυχεῖς καὶ νὰ τοὺς φέρωσιν εἰς τοὺς πόδας του. Ἡρώτησε τὸν Σέλικον, ποῖα αἰτία τὸν ἔκαμε νὰ ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ νὰ τιμωρηθῆ τόσῳ σκληρῶς. Ὁ Σέλικος, οὗτινος ἡ καρδίκα ἔπαλλεν ἐκ γοῆς διότι ἐπανεύρε τὴν Βέρισσαν πιστὴν, δὲν ἐροβήθη ν' ἀποκλύψῃ τὸ πᾶν εἰς τὸν μονάρχον· τῷ ἐξέθεσε τὰς δυστυχίας των, τὴν ἐνδειαν τῆς μητρὸς του, καὶ τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποῖαν ἔλαβε διὰ νὰ κερδίσῃ δι' αὐτὴν τὰς τετρακοσίας οὐγγίας χρυσοῦ. Ἡ Βέρισσα καὶ ὁ πατήρ της τὸν ἤκουον δακρύνοντες ἐκ θυμασμοῦ. Οἱ ἀρχηγοί, οἱ στρατιῶται, ὁ λαὸς συνεκινήθησαν· ὁ βασιλεὺς ἠσθάνθη ὅτι ἔπρεχον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του δάκρυα, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν εἶχον ὑγράνει τὰς παρειὰς του. Τοιοῦτον θέλητρον ἔχει ἡ ἀρετὴ ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ βάρβαροι λαοὶ τὴν τιμῶσιν.

Ἀφοῦ ἤκουσε τὸν Σέλικον ὁ βασιλεὺς, τὸν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν ἐσῆκωσε, καὶ πορευθεὶς, ὅπου ἦσαν οἱ Εὐρωπαῖοι ἔμποροι, οἷς εἶλκυσε τὸ θέαμα·

— Σεῖς, εἶπε, παρὰ τοῖς ὁποῖοις ἡ σοφία, ἡ πεῖρα καὶ τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι τοσοῦτον ἐξηπλωμένα, ὥστε εἰξεύρετε πόσον τιμᾶται ὁ ἄνθρωπος, πόσον ἐκτιμᾶτε τοῦτον;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην οἱ ἔμποροι ἠρυθρίων· ἀλλὰ νέος τις Γάλλος τολμηρότερος τῶν λοιπῶν ἀπεκρίθη: — Δισχίλια χρυσᾶ σκῶδα.

— Δώσατέ τα εἰς τὴν Βέρισσαν, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ μὲ τὴν ποσότητα ταύτην δὲν ἀγοράζει, ἀλλὰ νυμφεύεται τὸν Σέλικον.

Μετὰ τὴν διαταγὴν ταύτην ἐκτελεσθεῖσαν παραχρῆμα ὁ βασιλεὺς ἀπεσύρθη πλήρης θυμασμοῦ καὶ αἰσθάνομενος χαρὰν, τὴν ὁποῖαν εἰσέτι ἠγνοεῖ.

Ὁ Φαρὸνιλος ἔδωσε τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς γάμον τὴν Βέρισσαν εἰς τὸν Σέλικον. Οἱ νέοι σύζυγοι μετὰ τοῦ γέροντος ἀνεχώρησαν τὴν ἐπιούσαν μὲ τὸν θησαυρὸν των διὰ νὰ ὑπάγωσι νὰ εὕρωσι τὴν Δαρῖναν· ὀλίγον ἔλειψεν αὕτη ὡς καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Σελίκου νὰ ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς γαῖας. Ἡ ἐνάρετος αὕτη οἰκογένεια δὲν

ἀπεχωρίσθη τοῦ λοιποῦ καὶ ἀπελάμβανε τὰ πλούτη της. Καὶ εἰς χώραν βάρβαρον παρουσίαζεν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ ωραιότερον παράδειγμα εὐπορίας καὶ ἀρετῆς.

Ἐκ Καλαμῶν κατὰ Ἰούνιον.

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους περιοδεύει τὴν Εὐρώπην καὶ πανταχοῦ ἐνθουσιάζει ὑποδοχαὶ περιστοιχίζουσιν αὐτόν. Ὁ λαὸς τῆς Γαλλίας σπεύδει νὰ ἴδῃ ὄψεσιν τὸ σχεδὸν μυθῶδες τοῦτο ὄν διὰ τοὺς Εὐρωπαίους, καὶ συνωθεῖται περὶ αὐτόν, ὅπως συνωθεῖται ὅταν περιάγουσιν ἵπποπόταμον. Αἱ Γαλλίδες μόνον ψυχρῶς ἐφιλοξένησαν τὸν Σουλτάνον διότι πρὸς ταῖς γυναῖξιν ἡ πολυγαμία εἶναι ἔγκλημα ἀσυγχώρητον. Ὅπως δὲ ποτε ὁ Ναπολέων ἐπυροσηγόρωσεν ἐδέχθη τὸν ἄνθρωπον καὶ μειδιᾷ μὲν πολλάκις ὅταν ὁ Σουλτάνος ἀντὶ νὰ καθήσῃ ἐξαπλοῦται αἴφνης εἰς τὸν τάπητα τῆς αἰθούσης ἢ ὅταν ξύνεται ὡς ψωριῶν εἰς τὰς παρατάξεις ἢ ὅταν ραπίζει τὸν Φουάτ, διότι δὲν ὑπήκουσε ταχέως ἢ ὅταν συνοδεύων τὴν αὐτοκράτορυσαν ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ ἐκπληρώσῃ διαφόρους αὐτοῦ ἀνάγκας ἄλλ' ὁ Γάλλος αὐτοκράτωρ ἐπέπεσε πολλάκις καὶ εἰς δεινάς περιστάσεις διότι ἡ βαρβαρότης τοῦ Ἀζίζ δὲν ἔχει ὄρια. Ἄνθρωπος ὅστις ποτὲ δὲν ὑπέστη ἀντίρρησην καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου ἔρπει ἡ Τουρκία, ἄνθρωπος ὅστις οὐδέποτε ἐξῆλθε τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἀναμφισβητήτως ἐμελλε νὰ καταστῇ γελοῖος, ἐν τῇ Γαλλίᾳ μάλιστα, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς ἄκρας λεπτότητος καὶ τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς. Καὶ λέγουσιν ὅτι πολλὰς ἀπαιτήσεις ἀπέτεινεν εἰς τὸν Ναπολέοντα, ἃς ὁ διερμηνεὺς δὲν ἐτόλμησε νὰ μεταφράσῃ ὑπεσχέθη δὲ μάλιστα ἐπὶ τέλους εἰς τὸν Ναπολέοντα, ἐνώπιον τῆς Εὐγενίας νὰ στείλῃ εἰς αὐτὸν γυναῖκας ἐκ τοῦ χαρμίου του.

Ἡ περιεργότερα ὅμως συνδιάλεξις εἶναι ἡ γενομένη περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῷ κειμένῳ εἰς τὰ

ἡλύσια πεδία, ὅπου, βεβαίως ἄνευ σκοποῦ τινος εἰρωνίας, ἐφιλοξενεῖτο ὁ Σουλτάνος.

Ὁ Ναπολέων ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ Ἀζίζ περὶ σπουδαίων ἀντικειμένων καὶ ἐπιτυχῶν αὐτῆς εἰσῆλθε φέρων ἴδιον αὐτοῦ διερμηνέα πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀπάτης. Ἐν τῇ αἰθούσῃ λοιπὸν ὑπῆρχον οἱ δύο ἀνακτες καὶ οἱ δύο διερμηνεῖς.

Ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Ναπολέων ὁ Σουλτάνος οὐδ' ἐσάλευσεν ἀλλ' ἐξηκολούθει παίζων μετὰ κυναρίου, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἠρώτησε τὸν διερμηνέα τί θέλει ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Φράγκων.

— Νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον περὶ σπουδαίων ὑποθέσεων.

— Ἄ ναι! ἀπήντησεν ὁ Ἀζίζ χασιμῶμενος, μὰ τὴν κοιλίαν τοῦ Μωάμεθ, ἔλεεινὸν καφὲ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι. Ἄ, εἰπέ εἰς τὸν αὐτοκράτορα, πῶς δὲν βαρύνεται ἔχων πάντοτε μίαν γυναῖκα; Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ προφήτου τῶν, ὁ Πάπας δὲν τὸν δίδει ἄδειαν νὰ λάβῃ περισσοτέρας; Εὐτυχισμένον Κοράνιον. Ἀλήθεια! ὁ Πάπας δὲν ἔχει πώγωνα, αὐτὸ εἶναι ἀνυπόφορον. Ἀλλὰ πάλιν χωρὶς πώγωνα ἀπαλλάσσεται ἀπὸ μερικῶν ὑβρῶν τὰς ὁποίας ἡμεῖς οἱ πιστοὶ συνεθίζομεν.

— Ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων ἐπιθυμεῖ νὰ σὰς ὁμιλήσῃ περὶ σπουδαίων ὑποθέσεων.

Ὁ Σουλτάνος ἤρχισε νὰ ξέη τὸν γλοῦτὸν αὐτοῦ.

— Καλὲ τί μὲ λέγουν; αὐτὸ εἶναι ἀνυπόφορον ὁ παράδεισός σας δὲν ἔχει οὔτε παρθέλους, οὔτε πιλάρια, οὔτε ποταμοὺς μὲ γάλα καὶ μέλι· αὐτὸ εἶναι ἀνυπόφορον μουσικὴ, μουσικὴ καὶ σεις θὰ τοὺς συνοδεύετε μὲ χασμήματα. Ἀμὰ παράδεισος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ παίζουν ἀμανέδες. Τί δυστυχισμένον ἔθνος!

— Ἡ Α. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπανέλαβεν ὁ Γάλλος διερμηνεὺς ἐντονώτερον, ἔρχεται νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς Κρήτης.

— Εἶς ὁ Θεὸς καὶ Μωάμεθ ὁ προφήτης αὐτοῦ ἡ Κρήτη πάλιν ἐδέθη εἰς τὰ γένηα τοῦ προφήτου.

— Ὅχι τόσον ἀσφαλῶς ὅσον νομίζει ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης, ἀπήντησεν ὁ Ναπολέων.

Ὁ Σουλτάνος ἀνηγέρθη καὶ συλλαβὼν τὸν πώγωνα τοῦ Γάλλου διερμηνέως·

— Πῶς πεζεβέγγ; πῶς Γκιαούρ;

Ὁ Γάλλος διερμηνεὺς ὠχρίατεν ὁ Ναπολέων ἐπληξεν διὰ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τὸ πάτωμα.

— Εἰπέ εἰς τὸν Σουλτάνον, ἀνέκραξε πλήρης ὀργῆς, ὅτι ἔρχομαι νὰ προτρέψω αὐτὸν πρὸς τὸ καλὸν τῆς Τουρκίας νὰ δεχθῇ τὴν ψηφοφορίαν ἐν Κρήτῃ.

Ὁ Σουλτάνος παρεφρόνει ἐκ τῆς λύσης. Ἐθραυσε δύο καθρέπτες, ἔρριψε χαμαὶ τρία ωραιότατα ἀλαβάστρινα ἀγγεῖα καὶ ἐφείσθη τοῦ τετάρτου, μόνον καὶ μόνον διότι παρίστα τὸν Δία ἀναρπαζόντα τὸν Γανυμήδην καὶ ἐπὶ τέλους ἐβόησε·

— Τί τὸν μέλλει; τί ἀναμιγνύεται ὁ Φράγκος εἰς τὸ κράτος μου; ἐγὼ ἀναμιγνύομαι εἰς τὸ ἰδικόν του; Τὸν εἶπα ἂν τὸ θέατρόν του εἶναι ἐλεεινόν, ἂν τὸ βράκι του εἶναι ἀνούσιον, ἂν αἱ γυναῖκες περιφέρονται γυμναὶ εἰς τοὺς δρόμους. Εἶναι κἂν περιτετρακμήνος ὥστε νὰ τολμᾷ νὰ μὲ ἀτενίσῃ;

Τοῦ Ναπολέοντος ἤρχισε νὰ τρέμῃ τὸ ἄνω χεῖλος.

— Θέλω ψηφοφορίαν! ἐπανέλαβε καὶ ἀνεχώρησε.

Ψηφοφορίαν, ἐγόγγυσεν ὁ Ἀζίζ· τί εἶναι ψηφοφορία; Τὸ ὑπογένειόν του θὰ σεβασθῶ καὶ θὰ δεχθῶ ψηφοφορίαν ἂ τὸν Σκυλόφραγκο ἂ τὸν κισπόγλου.

Ὁ Ναπολέων εἶχεν ἤδη ἀναχωρήσει, ὁ δὲ Σουλτάνος βλέπων αὐτὸν ἀπομακρυνόμενον, ἐξέχυσε διὰ σχήματος, οὐχὶ λίαν χρηστοῦ, ὄλην τὴν μανίαν αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα.

Μετ' ὀλίγον ὁ Φουάτ παρεκλήθη νὰ πείσῃ τὸν Σουλτάνον νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Παρισίους. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἀναμένει αὐτὸν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας.

Ἴδου πῶς ἔληξεν ἡ ἐν Γαλλίᾳ περιουσία.

Δ. Η.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Πολὺς δὲν παρήλθε χρόνος ἀφότου οἱ τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου Θ. Ι. Κολοκοτρώνη ἐπὶ εὐχαῖς τῆς ἐπετειοῦ αὐτοῦ ἐορτῆς προσαναβαδινόντες, ἀντὶ παντὸς ἄλλου γλυκύσματος, στιγμιαίας καὶ συνήθους θωπείας τοῦ λάρυγγος, εὐπρεπὲς φυλλάδιον τοῖς ἐδωρεῖτο, γλύκυσμα τῆς ψυχῆς χρονωτέρου. Τὸ φυλλάδιον τοῦτο εἶναι τὸ « Τεκτονικὸν Σφυρίον », μικρὰ δηλαδὴ ἄρθρον ποικίλης κοινωνικῆς μελέτης.

Ὁ Κ. Θ. Κολοκοτρώνης ἀποφεύγων τὸν τυρταϊκὸν διθύραμβον προσπαθεῖ νὰ ἀναρρίχθῃ ὅθεν οἱ ἄλλοι ἀτυχῶς καταβαίνουσι, μόνον διὰ τῆς φαντασίας ἐκεῖ ἀνιπτάμενοι· βαδίζει δηλονότι διὰ τῆς παγερᾶς φρονήσεως τὴν ἀκανθώδη πραγματικότητα, καὶ, ὀδηγούμενος ἀπὸ τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ τὸν ἀγίον ἀστέρα, ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν πραγματώσιν τῶν τῆς ἐλευθερίας οὐραίων εἰς τὸ εὖελπι αὐριον, τὸ σήμερον πρῶτον ὡς μηχανὴν καὶ γυμνασιὸν μέλλοντος αἰσιωτέρου διατυπῶν. Ἔστιν ὅτε, ὅπου πυκνὸν τῆς ἀδικίας τὸ σκότος, ἀφίεται νὰ ὀδηγηθῇ ἀπὸ τῆς ποιήσεως τὴν παρήγορον θεότητα, ὡς ὁ γέρον Βασιλῆσιος ὑπὸ τῆς κόρης, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἐν τέλει τοῦ βιβλίου γλυκεῖα ποίησις « ἡ Βλάχα. »

Ἦν ἴσχυι ἀληθὲς ὅτι μὲ δάκρυα ὁ ἔρως τρέφεται, ἀληθέστερον εἶναι ὅτι κατὰ μαύρην μοῖραν καὶ ἡ σωσφόρος τῆς Σλαβίας θεὰ κερδαινεται καὶ ἐδρασιούται μὲ αἴματα. Πρὸ τοῦ δὲ ἔλθῃ ὁ κατὰ τοῦ σκότους προσηνὴς καὶ πυροβόλος ἀγὼν, δεόν νὰ προηγηθῇ ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος τῶν ψυχῶν ὁ τείνων εἰς τὴν διάπλασιν καρδιῶν ἐλευθέρων καὶ ἐκγύμνασιν ἀνδρικῶν φρονιμάτων. Τοῦτο πειρᾶται πολλαχοῦ ν' ἀποδείξῃ ὁ δημοτεροῦς συγγραφεὺς, ἀναλογιζόμενος ὡς εἰκὸς ὅτι σήμερον αἱ τυραννίαι δὲν καταπίπτουσι μὲ ἄσημα, ὡς τὰ τέλη παλαιῆς τῆς Ἰερικῆς, οὐδὲ γιτραῖα διπλωματία παθαίνεται ἀπὸ τὰς ἰκεσίας καὶ τὰς μοιρᾶς ἡμῶν καὶ κλίνει νὰ παραχωρήσῃ ὀλοκλήρους χώρας ὡς κόρη συμπαθῆς καὶ ἀπαλῆ τὰ φιλήματα.

Σπεῦδε βραδέως εἶναι ἡ ἡμερησία οὕτως εἰπεῖν διαταγὴ τοῦ Σφυρίου, ἐνῶ τοῦτ' αὐτὸ παλαιὸν κατὰ τῶν κοινωνικῶν ἡμῶν προλήψεων ἢ πλεονασμῶν ἄλλου κτυπηράζει, ἄλλου κόπτει, ἄλλου μαλάσσει, ἄλλου ἐνθαρρύνει καὶ μηχανᾶται παντοίοις τρόποις νὰ προλειάνῃ καὶ ἐμπεδώσῃ τὸν δρόμον δι' οὗ ἀναβήσεται πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὸ μεγαλεῖον ἡ περιλημμένη πατρίς. Ἀποφεύγων τὸ πομπῶδες, ζητεῖ τὴν γυμνὴν καὶ ἀπλαστον ἀλήθειαν, χωρὶς νὰ ἐπιδεικνύῃ τὰ πυριφλεγῆ αἰσθήματα, τὰς περιφανεῖς τοῦ πατριωτισμοῦ διαδηλώσεις, οὐ σπανίως, ἐν Ἑλλάδι μάλιστα, ἀλάνθιστα τοῦ ἐναντίου τεκμήρια. Συμβαίνει ἴσως παντοῦ, ἴδια ὅμως εἰς ἔθνη

δυσιδαίμονα, εκείνοι συνήθως να διαρρή-
γνυνται αποδυρόμενοι τῆς πατρίδος τὴν
τύχην ἢ ἀνυμνοῦντες τὰς λαμπρότητας
τῆς ὕψων ἰσως οὐδεμίαν κἂν ἵνα τοῦ στή-
θους ταρασσει ἡ λέξις Πατρίς, ὡς παρά
τοῖς νεκροῖς μεγαλοφωνοῦσι καὶ κόπτον-
ται γοερῶς αἱ μυρολογῆτριαι, ἐνῶ αἱ ἀ-
τυχεῖς μητέρες τὸν πόνον βαθέως φέρου-
σαι ὑπογογγύζουσι μόνον μὴ ἔχουσαι ἴσῃν
πρὸς τῆς ψυχῆς τὴν λύπην τοῦ στόματός
των φωνῆν.

Τὰ εὐήχη καὶ ἄβρα κτυπήματα τοῦ
Σφυρίου — φερόμενα μόνον κατὰ τῆς κε-
φαλῆς — εἶναι γεγραμμένα εἰς γλώτταν
ἐλληνοπρεπῆ καὶ μόνην ἱκανὴν νὰ μορφώ-
σῃ παρὰ τῶ λαῶ ἐννοιάν τινα καὶ πεποί-
θῃσιν ἂν ζῆ, ἂν ἐλπίζῃ, ἂν ἀπέθανεν. —
Ἐν γένει τὸ χάριεν καὶ ιδιότροπον ὕφος
τοῦ Σφυρίου θελγει περιάγον λεληθότως
εἰς μελέτας καὶ γνώσεις οὐχὶ ἐλαφρᾶς τὸν
σύνουον ἡδὴ ἀναγνώστην. Β.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ.

Μὲ φέρει πάλιν πρὸς σὲ ἡ μοῖρα·
Ἴδου, ἐπέστρεψα κ' εἶσαι μόνη,
Λύσον τὴν κόμην σου, δός μοι τὴν χεῖρα,
Δός μοι ἐν φίλημα καὶ λησμόνει.

Ἴδου ἡ λεύκη, καὶ ἡ σκιά τῆς
Καθὼς καὶ πάλαι μᾶς ἐγκολποῦται·
Ἡ τῶν ἐρώτων ἡμῶν προστάτις
Ἐπὶ τῆς γλῶσσης πυκνὴ ἀπλοῦται.

Ἐδῶ τὰ πάντα ἀναγνωρίζω·
Τὴν σιωπὴν τῆς ἡ φύσεως λύει·
Τὴν λεύκην βλέπων αὐτὴν νομίζω
Ὅτι εὐθύμως τοὺς κλάδους αἰεῖ.

Πόσοι παρῆλθον ἔκτοτε χρόνοι!
Παῖδιον ἤμην καὶ εἶμαι γέρον.
Φεῦ! τὸν ἀνέραστον ἐρημόνει
Ταχὺς ὁ χρόνος βυτίδας φέρων.

Ποῦ εἶναι ἡδὴ ἡ ἰλαρότης
Καὶ τὸ μεῖδιμα τὸ ἀρχαῖον;
Χωρὶς τοῦ ἔρωτος ἡ νεότης
Εἶναι τὸ ἔαρ χωρὶς ἀνθῶν.

Ἄλλὰ μὲ φέρει πρὸς σὲ ἡ μοῖρα·
Ἴδου ἐπέστρεψα, κ' εἶσαι μόνη·
Λύσον τὴν κόμην σου, δός μοι τὴν χεῖρα,
Δός μοι ἐν φίλημα καὶ λησμόνει.

Μ' εἶπας νὰ μείνω, οἴμοι! προβαίνει
Ἀκαταμάχητος ἡ νεότης,
Ἄλλ' ἐπιστρέφει καθημαγμένη
Πρὸ τῆς κοιτίδος αὐτῆς τῆς πρώτης·

Καθὼς ὁ ἥλιος πρὶν ἡ δύση
Ἄκτινα κάτωχρον ἀποστέλλει
Ζητῶν τὰ ὄρη νὰ χαιρετήσῃ
Ὅπου τὸ πρῶτον προσανατέλλει.

Δὲν θ' ἀναζήσουν αἱ ὦρ' ἐκεῖναι
Αἱ βαπτισόμεναι εἰς ἐκστάσεις;
Μακρὰν σου ἤμην' ἀλλὰ τί εἶναι
Διὰ ἐρῶντας αἱ ἀποστάσεις;

Μὲ φέρει πάλιν πρὸς σὲ ἡ μοῖρα·
Ἴδου ἐπέστρεψα κ' εἶσαι μόνη·
Λύσον τὴν κόμην σου, δός μοι τὴν χεῖρα,
Δός μοι ἐν φίλημα καὶ λησμόνει.

Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ.

Τὴν εἶδον μόλις, κ' ἔκτοτε ἠγάπησα ἐκεῖνη·
Εἶναι πολὺ τὸ αἶσθημα, κανεὶς δὲν θὰ τὸ μάθῃ·
Εἰς τῆς ψυχῆς μου κρύπτεται περίλυπον τὰ βάθη,
Τὴν ὑπερτάτην ἐγδυθὲν σιωπηλὴν γαλήνην.

Ἄλλης ζωῆς ἀνάμνησις καὶ πόθος κόσμων ἄλλων,
Ἐδῶ ἐβλάστησεν, ἐκεῖ ἐπάνω θὰ ἀνθήσῃ.
Ἐδῶ θὰ μείνῃ ἄγνωστον καὶ δυστυχὲς θὰ ζήσῃ,
Ὡς ἄνθος εἰς ἐρείπια τοῦ παρελθόντος θάλλον.

Καὶ διαβαίνει ἔμπροσθεν ἑμοῦ φαιδρὰ ἐκεῖνη,
Ἀμέριμνος μὲ θεωρεῖ μὲ τὸ γλαυκὸν τῆς ὄμμου,
Τὴν βλέπω καὶ βαπτίζεται εἰς τῆς αἰδοῦς τὸ χρῶμα
Καὶ ἀγνοᾷ ὅτι τὸ πᾶν περὶ ἑμὲ καλλύνει.

Καὶ ἔταν μᾶθη ἄψυχον πῶς μ' ἔλαβε τὸ χῶμα
Πρὶν ἔτι ὁ ψυχρὸς βεβῆας τὸ ἔαρ μου μαράνη,
Ἰψοῦσα πρὸς τὸν οὐρανὸν ταθλαμῖνον ὄμμα
Θὰ ἐρωτήσῃ, — διὰ τί λοιπὸν νὰ ἀποθάνῃ;

Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΡΡΟΥ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε φυλ. 67).

Αἱ λέξεις αὗται ἐβρέθησαν μὲ τόνον
τοσοῦτον φυσικόν, καὶ ἡ παραγγελία ἐφά-
νη τοσοῦτον πιθανὴ ὥστε ὁ γὰν, χωρὶς νὰ
διστασῇ οὔτε πρὸς στιγμὴν, χωρὶς νὰ ὑ-
ποπτεύσῃ οὐδ' ἐπ' ἐπελάχιστον ἀποτρέ-
παιὸν τινα σκοπὸν ἐκ μέρους τοῦ μετ' αὐ-
τοῦ συνομιλοῦντος, ἐδέχθη ἀμέσως τὴν
αἴτησίν του.

— Ἀκολουθήσατέ με διὰ μέσου τῶν
φυτειῶν, εἶπεν. Ὁ κώδων τοῦ γεύματος
ἤχησε, καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ συ-
ναντησώμεν κανένα ἐκ τῶν τῆς οἰκίας
πρὸς τὸ μέρος τοῦτο.

Ἀστραπὴ ἀγρίας εὐχαριστήσεως ἐξήλ-
θε τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ πρώην κονικλοτρό-
φου, ἀλλὰ στιγμὴν μόνον διήρκεσε.

— Φαίνεται ὅτι γνωρίζετε τὰ μέρη
ταῦτα; εἶπεν εἰσερχόμενος εἰς τὴν φυ-
τείαν.

— Γνωρίζω τὰ μέρη καὶ πολλὰ πράγ-
ματα, ἀπεκρίθη ξηρῶς ὁ συνοδὸς του· πρὸ
ὀλίγου ἐλάβετε ἀπόδειξιν τούτου!

Ὁ Σίδελερ ἐσκίρτησεν εἰς τὸν ὑπαιγι-
μὸν τοῦτον τοῦ πρώτου ἐγκλήματος του.

— Ἐὰν νομίζετε ὅτι θὰ μὲ βολιδο-
σκοπήσετε, ἐπανέλαβεν ὁ γὰν σπεύδων
τὸ βῆμα, διότι ἦτο ἀνυπόμονος νὰ ἀπαλ-
λαγῇ τοῦ κακούργου τούτου· ἐὰν νομίζε-
τε ὅτι θὰ μὲ βολιδοσκοπήσετε διὰ νὰ γνω-
ρίσετε τὴν ἐκτασιν ἢ τὴν πηγὴν τῶν πλη-
ροφοριῶν μου, ἀπατάσθε. Δὲν εἶμαι ἐξ ἐ-
κείνων τοῦς ὁποίους δύνασθε νὰ ἀπατή-
σετε. Ἀρκεῖ ὅτι σὰς γνωρίζω, γνωρίζω
τὸν παρελθόντα βίον σας, τὰ παρόντα σχέ-
διά σας...

— Τὰ γνωρίζετε;

— Ναί· τὸ στάδιόν σας θὰ κλείσῃ κα-
θὼς ἤρχισεν· ἦτοι δι' ἐγκλήματος!

Ἐν τούτοις εἶχον φθάσει εἰς τὸ μέρος
τοῦ δάσους ὅπου τὰ δένδρα ἦσαν πυκνό-
τατα, καὶ ἡ ἀτραπὸς κατέβαινε εἰς εἰ-
δὸς τι ἀγροτικῆς κοιλάδος. Ὁ πρώην κο-

νικλοτρόφος ἐβρίσκειν ὀφθαλμοβολὴν ταχεῖαν
περὶ ἑαυτὸν, ὡς διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι οὐ-
δεὶς τὸν ἐβλεπε καὶ ὅτι οὐδεὶς βραχίων
ἔμελλε νὰ παρεντεθῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ
τῆς πράξεως ἣν ἐμελέτα.

— Ἄ! ἀληθῶς! ἐψιθύρισε μεταξὺ τῶν
συνεσφιγμένων ὀδόντων του, κτυπήσας
τὸν ἐξωμότιον ἀνωθεν τοῦ ὠτός διὰ βρά-
βδου ὀζώδους τὴν ὁποίαν ἐκράτει· τοῦ λά-
χιστον δὲν θὰ ζήσῃς διὰ νὰ ἰδῆς τὸ τέλος!

— Τὸ κτύπημα ἐκεῖνο, κατενεχθὲν
βιαίως, θὰ ἦτο θανάσιμον ἐὰν αἱ πτυχαι
τοῦ σαρκίου τοῦ θύματός του δὲν τὸ ἐ-
ματρίζον. Ἐν τούτοις ὁ γὰν ἐκλονίσθη
καὶ ἔπεσεν ἐπὶ δένδρου. Ὁ Σίδελερ ἐσυμ-
πέρασεν ὅτι τὸν ἐξάλισεν ἐντελῶς, καὶ
ρίψας τὴν βράβδον του ἔδραξε τὸν ἐξωμό-
τιον ἐκ τοῦ λαιμοῦ καὶ προσεπάθησε νὰ
τὸν ἀποτελειώσῃ πνίγων αὐτόν. Οἱ μακροὶ
καὶ ὀστεώδεις δάκτυλοί του ἐσφιγγον τὸν
λαιμὸν του διὰ συσφιγέως σιδηρᾶς, καὶ
τὰ γόνατά του ἐβάρυνον ἐπὶ τοῦ στήθους
του ἀναδύοντος καὶ καταβαίνοντος ὑπὸ
τὴν τοιαύτην θλίψιν.

Μάτην ὁ ἐξωμότιος προσεπάθησε νὰ ἀ-
παλλαγθῇ. Μολονότι ἦτο εὐκαμπτος ἐν
τῇ νεότητί του, οἱ ἀγῶνές του ὑπῆρξαν
ἀνωφελεῖς· ὁ δουλοφόνος προσεκολλάτο ἐπ'
αὐτοῦ μὲ τὴν ἐπιμονὴν θηρευτικοῦ κυνὸς
καὶ τὴν θηριωδίαν λύκου.

— Ἄφρων! ἐψιθύρισε εἰς τὸ οὖς τοῦ
θύματός του τὸ ὁποῖον ἐβλεπε μετ' ἐκ-
φράσεως ἀγρίου θριᾶμβου· γνωρίζεις πολὺ
καὶ ὀλίγον τὸν Βίλλ Σίδελερ. Τὸ μυστι-
κὸν του μετ' ὀλίγον θὰ ἦναι ἐν ἀσφαλείᾳ·
οἱ νεκροὶ δὲν φλυαροῦσι, γὰ, γὰ, γὰ!

Ὁ γὰν συναθροίζων τὰς ἐκλιπούσας δυ-
νάμεις του, ἔκαμε τελευταίαν ἀπόπειραν
ἀπηλπισμένην διὰ νὰ διαφύγῃ τὴν θανά-
σιμον περίσφιγξιν τοῦ ἀνταγωνιστοῦ του.
Πρὸς στιγμὴν, κατώρθωσε νὰ τὸν ἀνα-
τρέψῃ, εἶτα ἐκυλίσθησαν ὁμοῦ ἐπὶ τῆς
γλῶσσης, συμπεπλεγμένοι ὡς δύο ὄφεις.
Ἄλλ' ὁ πρώην κονικλοτρόφος δὲν ἔπαυε
σφιγγων τὸν λαιμὸν τοῦ θύματός του.

— Εἶναι ἀνωφελές, εἶπε, ποτὲ δὲν ἀ-
φίνω ὅ,τι κρατῶ.

Μόλις εἶπε τὰς λέξεις ταύτας καὶ αἰ-
φνιδίως ἀφῆκε τὸν γὰν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
τῶν γόρτων ἐκφέρων βαθὴν ὀλολυγμόν.
Ὁ γὰν ὠρθώθη μετ' ἀγῶνος, καὶ δρᾶτ-
των δι' ἐνὸς βραχίονος τὸ παρακείμενον

δένδρον διὰ νὰ στηρίζεται, ἔστυρεν ἐκ τῆς ζώης του μακρὰν μάχαιραν στίλβουσαν, ἀπόφασιν ἔχων νὰ πωλήσῃ ἀκριβὰ τὴν ζώην του.

— Μὴ φοβείσθε τίποτε! ἀνέκραξε πλησίον του φωνὴ ἀνδρική· εἰσθε ἐν ἀσφαλείᾳ, ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ. Ἦτο εὐτύχημα νὰ ἔλθω ἐγκαίρως.

Ὁ ἐξωμότης ἐσκίρτησεν ἀναγνωρίσας τὸν Ἑρρίκον Ἀσθωνα ὄρθιον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δολοφόνου, ἔτοιμον νὰ τὸν προστατεύσῃ ἐὰν ὁ ἄθλιος, συνελθὼν ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ κροτάφου του κατενεχθέντος κτυπήματος, ἤθελεν ἐπιχειρήσει νὰ ἀνανεώσῃ τὴν πάλιν.

— Ὑμεῖς! ἐψιθύρισεν. Εἶναι δυνατόν νὰ σὰς ὀφείλω τὴν ζώην;

— Καὶ εἰς ποῖον, ἀπήντησεν ὁ νέος, εἰς ποῖον ἐπροτιμᾶτε νὰ ὀφείλετε τὴν ἐκδούλευσιν τὴν ὁποῖαν σὰς προσέφερα; Διότι, ἐὰν αἱ προαισθήσεις τῆς καρδίας μου ἦναι ἀληθεῖς, ἐὰν αἱ περιστάσεις καὶ αἱ πιθανότητες δὲν συνδυάζονται διὰ νὰ μὲ ἀπατήσωσι, δὲν ἐπλήρωσα εἰμὴ τὸ χρέος τὸ ὁποῖον σὰς ὀφείλω, ἔδωκα ζώην ἀντὶ ζωῆς!

— Εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ χάν, ὅστις ἐν τῇ ταραχῇ του ἐνόμιζεν ὅτι ὁ Ἑρρίκος ἠνίττετο τὴν μετὰ τοῦ Μίραν μονομαχίαν του· εἶναι ἀληθές!

— Ὁμολογεῖτε λοιπὸν, ἀνέκραξεν ὁ ἡμέτερος ἥρωας δράττων τὴν χειρὰ του, ὁμολογεῖτε ὅτι εἰσθε πατὴρ μου;

Τὸ σχεδὸν σπασμωδικὸν ῥίγος τὸ ὁποῖον διέτρεξε τὰς φλέβας τοῦ χάν ἐπὶ τῷ ἐναγκαλισμῷ τούτῳ, διέλυσε, πλειότερον ἢ οἱ λόγοι του, τὴν γλυκεῖαν ἀπάτην τοῦ νεανίου.

— Ὄχι, Ἑρρίκε Ἀσθων, εἶπε· δύνασθε νὰ εὐχαριστήσετε τὸν Θεὸν ὅτι δὲν εἶμαι πατὴρ σας. Γνωρίζω τὰς περιστάσεις αἵτινες ἐγέννησαν τὰς ὑποψίας σας· ἀλλὰ πιστεύσατέ με, σὰς ἐπλάνησαν. Ἡ στιγμή αὕτη δὲν εἶναι ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ καρδία μου δύναται νὰ ἐφεύρῃ καὶ ἡ γλῶσσά μου νὰ προφέρῃ ψεῦδος διὰ νὰ σὰς ἀπατήσῃ. . . . Διατὶ νὰ μὴν εἰσθε υἱός μου! προσέθηκε μετὰ φωνῆς μεστῆς μελαγχολίας. Θεέ! πόσον ἡ καρδία μου θὰ σὰς ἠγάπα!

Ὁ Ἑρρίκος τὸν παρετῆρει μὲ ὕφος ὅπερ δὲν ἐδείκνυεν ὅτι ἐπείσθη ἐντελῶς.

— Ἀμφιβάλλετε ἀκόμη; ἐπανελάβεν ὁ ἐξωμότης. Πρὸς Θεοῦ! σχεδὸν μὲ θέτετε εἰς πειρασμὸν νὰ πράξω καὶ ἄλλο ἔγκλημα, νὰ σὰς ζητήσω ὡς υἱόν μου! Εἶμαι μόνος ἐν τῷ κόσμῳ, χωρὶς οὐδένα δεσμὸν νὰ μὲ συνδέῃ μετὰ τὴν ζώην ἢ μετὰ τοὺς ὁμοίους μου. Ὅλοι οἱ δεσμοὶ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον συνετρίβησαν! Νομίζετε ὅτι, ἐὰν εἶχον δικαίωμα εἰς τὴν ἀγάπην καὶ εἰς τὴν ἀφοσίωσιν ὄντος ὡς ὑμᾶς, θὰ ἄφωνα τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαφύγῃ; Τὸ δικαίωμα τοῦτο θὰ ἦτο ἡ ὑπερηφάνειά μου, ἢ εὐδαιμονία μου! . . . Ἐπείσθητε;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ ἥρωας μας μὲ τόνον ἐν ᾧ ἐμίγνυτο παραδόξως ἡ εὐχαριστησις καὶ ἡ ἀποθάρρυνσις· διότι ἔχαρη ἀνακαλύψας ὅτι ὁ ὑποτελής τοῦ ἀντιζήλου του, τοῦ σκληροτέρου ἐχθροῦ του, δὲν ἦτο πατὴρ του. Ἐν τούτοις ἡ συγκίνησιν σας κατὰ τὴν στιγμήν τῆς μονομαχίας. . .

— Ἐξηγεῖται εὐκόλως, διέκοψεν ὁ χάν. Ὁ Μίραν Ἀφαξ ἦτο τότε παραδεδωμένος εἰς βιαιάν προσβολὴν πυρετοῦ· ἡ σιδηρᾶ θέλῃσις του, ἡ ἀδάμαστος ὑπερηφάνειά του, μόνον αὐτὰ τὸν ὑπεστήριζον. Εἶναι ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν τὸν εἶδον ἀποτυγχάνοντα τοῦ σκοποῦ. . . Ὑγίαινε! προσέθηκε ταχέως· εἶναι καιρὸς νὰ ἐπιστρέψω. Μὴ ὁμιλήσετε εἰς κανένα περὶ τῆς συναντήσεώς μας καὶ τῆς ἐκδουλεύσεως τὴν ὁποῖαν μοὶ παρέσχετε. Ἐχω τοὺς λόγους μου νὰ σὰς ζητῶ τοῦτο. Ἡ ἡμέρα αὕτη σὰς ἔδωκεν ἕνα ἔτι φίλον καὶ ἕνα ἐχθρὸν ὀλιγώτερον.

Ὁ Ἑρρίκος Ἀσθων ὑπεσχέθη νὰ σιωπήσῃ.

Διαρκούσης τῆς συνομιλίας ταύτης, ὁ Βίλλ Σίδελερ, συνελθὼν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὠλίσθησε μετὰ τῶν θάμνων ἔρπων ὡς ὄφις. Ἄμα ἐγένετο ἀφαντος, ὠρθώθη, καὶ ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κήπου ψιθυρίζων πικρὰς ὕβρεις, καὶ κάμνων τρομεροῦς ὄρκους κατὰ τοῦ νέου ὅστις ἐματαίωσε τοὺς φονικὸς σκοποὺς του. Πρᾶγμα παράδοξον! ὀλίγον ἐφοβεῖτο τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ χάν. Ἦξευρεν ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἦναι πεπεισμένος ὅτι δὲν θὰ τὸν κατήγγελλεν εἰς τὴν δικαιοσύνην.

— Ἐνόμιζα ὅτι τὸν γνωρίζω, ἐψιθύριζεν, ἀλλ' εἶμαι ἤδη βέβαιος. Ἐπαλαίσμεν καὶ ἄλλοτε· μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τότε ἦτο ἰσχυρότερος. . . . Εἶναι περίεργον, καὶ

αὐτοὶ οἱ νεκροὶ ἐπὶ τέλους; θὰ ἐπανεέλθουν μεταξύ μας.

Ὁ κακούργος ἤρχισε νὰ συρίζῃ μετ' αἰσθήματος ἀξούσης ἀσφαλείς σπεύδων τὸ βῆμα διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ χωρίον τοῦ Καρρόου, ὅπου ἐσκόπευε νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα. Εἶχεν ἀκούσει τὴν περὶ σιωπῆς ὑπόσχεσιν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἤξευρε τὸ μυστικὸν τοῦ χάν.

— Ὁ γέρων Μαρτίνος εἶχε δικαίον, ὕστερον ἀπὸ ὅλα, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἑρρίκος ἀναβαίνων τὸν ἵππον του τὸν ὁποῖον εἶχε δέσει εἰς τὴν κίχλιδα τοῦ κήπου· καὶ ἔχασα, ἐπιδιώκων μάταιον ὄνειρον, τὰς ὥρας τὰς ὁποίας ὄφειλα νὰ ἀφιερῶ εἰς τὸν ἔρωτα τῆς Ἴλλεν. . . Καὶ ἐν τούτοις αἱ ὥραι αὗται δὲν ἀπωλέσθησαν, προσέθηκε μετ' εὐχαριστήσεως, ἀφοῦ μοὶ παρέσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ σώσω τὴν ζώην ἐνὸς ἀνθρώπου.

Ὅταν ὁ χάν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ δωμάτια τοῦ Μίραν Ἀφαξ, ἡ μορφή του, εἰ καὶ ὠχρὰ, δὲν ἐτῆρει πλέον ἴχνη τῆς μετὰ τοῦ κονικλοτρόφου συναντήσεώς του· τὰ εἶχεν ἐξαλείψει.

Ὁ Μίραν τῷ ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς ἀπουσίας του.

— Συνώδευσα τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ κήπου καθὼς διέταξατε.

— Καθὼς διέταξα, ἐπανελάβεν ὁ νέος ἰνδὸς μετ' ἐκπλήξεως. Δὲν διέταξα τίποτε τοιοῦτον. . . ἀλλ' εὐρίσκω ὅτι ἡ προφύλαξις δὲν εἶναι ἄνευ φρονήσεως.

Ὁ γέρων τὸν παρετῆρησε προσεκτικῶς· εἶχε συλλάβει ἀόριστόν τινα ὑποψίαν ἧτις διελύθη ἀμέσως, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἦτο πεπεισμένος ὅτι μόνον οἱ φόβοι τοῦ Βίλλ Σίδελερ τὸν παρεκίνησαν νὰ ἐπιβουλεύθῃ τὴν ζώην του. Τοῦτο ἐλάφρωσε τὴν καρδίαν του, διότι εἶδεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἠγάπησε καὶ ὑπηρετήσε πιστῶς ἦτο ἀμέτοχος εἰς τὸ ἔγκλημα ἐκεῖνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ΄.

Ὁλίψις παγερὰ ἐκυρίευσε τὴν ταλαίπωρον Ἴλλεν ὅταν ἔμαθε τὴν προσεχῆ ἀναχώρησιν τοῦ Ἑρρίκου, προκίσθημα ἐξ ἐκεῖ-

νων τὰ ὁποῖα ἐνίοτε μᾶς προαγγέλλουσι δυστύχημα μέγα· ἐν τούτοις προσεπάθησε νὰ τὴν καταπνίξῃ. Δὲν ἀμφιβάλλεν οὔτε περὶ τῆς πίστεως τοῦ ἐραστοῦ τῆς, οὔτε περὶ τῆς ἰδίας ἐαυτῆς σταθερότητος. Ἡ μόνη αὐτῆς παρηγορία ἦτο ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἀπεχωρίζετο ὁ Ἑρρίκος ἀπὸ τὸν Μίραν, τοῦ ὁποῖου ἐφοβεῖτο τὸν ἐκδικητικὸν χαρακτῆρα. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ καθαρότης τῆς φύσεώς της ὥστε ποτὲ δὲν τῇ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν ὅτι ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀνάγκην προστατῆται κατὰ τοῦ ἐπιμόνου πάθους τοῦ συντρόφου τῆς νηπιότητός της. Ἄλλως, ἐὰν ἡ ἐλπίς ἢ παρκαينوῦσα τὸν ἐραστὴν τῆς νὰ ἀναχωρήσῃ ἐπραγματοποιεῖτο, ποῖα εὐδαιμονία διὰ τὸν ἀγαθὸν, ἐπεικῆ καὶ γενναῖον θεῖόν της, ὅταν τῷ ἐπαναφέρῃ υἱὸν μέλλοντα νὰ διαιωῖσῃ τὸ ὄνομά του καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ!

Ἐλπείτο προσέτι καὶ διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Βάλτερ τὸν ὁποῖον συνείθισε νὰ ἀγαπᾷ ὡς ἀδελφόν.

— Πόσον τὸ γηραιὸν φρούριον θὰ φαίνεται ἐρημον, ἐψιθύριζεν, ὅταν ἀναχωρήσωσι!

Δυστυχῆς κόρη! δὲν ὑπώπτευε τὴν ἐρήμωσιν ἧτις ἐμελλε νὰ ἐνσκήψῃ ἐπὶ τῶν κατοικίων τοῦ Καρρόου! Σχεδὸν δὲν ὑπώπτευεν ὅτι ὁ θάνατος περιεφέρετο ἤδη περὶ τὸ ἀρχαῖον κατοικίημα, ἀνυπόμονος νὰ προσθέσῃ νέον θῦμα εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶχε θερίσει.

Ἄπαξ ἡ δις ἡ μίστρες Ζάρμου εἶπεν ὅτι ἠκούοντο ὀλολυγμοὶ τὴν νύκτα περὶ τοὺς ἀρχαίους πύργους· καὶ ὁ Δικ Μαρτίνος ἔμενε πλειότερον ἢ ἄλλοτε κεκλεισμένος εἰς τοὺς σταύλους. Ὅλη ἡ οἰκία ἐφοβεῖτο τι, διότι ἀόριστος τρόμος ἐκυρίευσε πάντας.

Ἐν τούτοις ἡ τροφὸς, ἧτις ἀπὸ τῆς μονομαχίας καὶ τῆς πληγῆς τοῦ Μίραν εἶχε καταστῆ μελαγχολικώτερα καὶ μᾶλλον σιωπηλῆ, ἐξηκολούθει νὰ πλανᾶται, χωρὶς νὰ προσέξῃ κανεὶς, εἰς τοὺς μακροὺς διαδρόμους καὶ τὰ ἔρημα δώματα τοῦ φρουρίου.

Ἰπὸ τὸν πέπλον τῆς ἀδιαφορίας, ἡ πολυμήχανος γυνὴ ἔκρυπτε βλέμμα προσεκτικὸν ἐφ' ὅλων τῶν συμβαινόντων, οὗς ἀκοῦον ὅλα τὰ λεγόμενα.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἠρώτός μας καὶ τοῦ Βάλτερ Μομβράυ διὰ τὴν

Ιταλίαν, ὁ συμβολαιογράφος τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ ἦλθεν ἀπὸ τὴν πόλιν.

Ἡ Ζάρα ἐμειδίασε μηχανικῶς ἰδοῦσα τὸν ἄνθρωπον τοῦ νόμου, διότι ἤξευρεν ὅτι ἡ ἐργασία του θὰ ἦτο ἀνωφελής.

— Ὁ τρελὸς δύναται νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν του, ἐπιθύρισε· δύναται νὰ κανονίσῃ τὸ μέλλον, καθ' ὅσον τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ μιᾶς ὑπογραφῆς καὶ μιᾶς σφραγίδος· ἀλλὰ θέλησις ζῶσα θὰ μηδενίσῃ τὰς προφυλάξεις τοῦ νεκροῦ!

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ βαρῶνος ἐμεινε κεκλεισμένος μετὰ τὸν συμβολαιογράφον, ὅστις, λαβὼν προηγουμένως τὰς ὁδηγίας του, εἶχεν ἐπανέλθει μετὰ τὴν διαθήκην συντεταγμένην. Ὁ δόκτωρ Ὀρμ προτεκλήθη νὰ γευματίσῃ παρὰ τῷ γηραιῷ φίλῳ του, ἐπειδὴ ὤφειλε νὰ βεβαιώσῃ τὴν ὑπογραφὴν.

Ὁ σίρ Οὐίλλιαμ Μομβράϋ καὶ ὁ Κ. Ἐλβορθυ (οὕτως ὠνομάζετο ὁ συμβολαιογράφος) συνεζήτησαν, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον, ὅλους τοὺς ὅρους τῆς διαθήκης διὰ τὴν ὁποίαν εἶχον λάβει τὴν γνώμην τῶν ἐπισημοτέρων νομομαθῶν.

— Οὐδὲν σαφέστερον, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος εἰς τὸν πελάτην του· δὲν μένει κανεὶς ὅρος ὅστις νὰ μὴ δεσμεύῃ τοὺς διαδόχους σας ἐφ' ὅσον δύναται νὰ δεσμεύσωσιν οἱ νόμοι· καὶ, σίρ Οὐίλλιαμ, οἱ δεσμοὶ δὲν λύονται εὐκόλως.

— Ἐκάματε ἀντίγραφον; ἠρώτησεν ὁ βαρῶνος.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ νόμου ἀπήντησε κατὰ φαιτικῶς, προσθέτων ὅτι ἡ προφύλαξις ἦτο ἀνωφελής, ἐπειδὴ οὐδέποτε συμβόλαιον ἐχάθη ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ἐλβορθυ καὶ υἱοῦ. «Ἄλλως, διὰ πλειοτέραν ἀσφάλειαν, δύνασθε, ἐάν ἐπιθυμῆτε, νὰ καταθέσῃτε τὴν διαθήκην παρὰ τῷ Κούτς.

Ὁ βαρῶνος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Ἡ μάλλον εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας.

— Εὐρον θέσιν ἀσφαλεστέραν, ἀπήντησεν ὁ σίρ Οὐίλλιαμ. Δὲν εἶμαι δεισιδαίμων, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἀποδιώξω τὰς πρό τινων ἡμερῶν καταθλιβούσας με προαισθήσεις, αἵτινες μοὶ λέγουσιν ὅτι δὲν ἔχω πλέον πολλοὺς μῆνας, ἴσως πολλὰς ἐβδομάδας νὰ ζήσω. ἔχω ἐν χρέος νὰ ἐκπληρώσω πρὸς τοὺς θανόντας καὶ τοὺς ζῶντας, καὶ δὲν θὰ τὸ παραμελήσω!

— Σίρ Οὐίλλιαμ, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος, ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός μου, τόσον συνεχῶς ἤκουσα νὰ ὀμιλῶσι, πρὸ πάντων εἰς παρομοίας περιστάσεις, περὶ προαισθημάτων τοιοῦτου εἶδους, ὥστε θὰ συγχωρήσετε τὴν δυσπιστίαν μου ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουσι φόβον δεισιδαίμονα νὰ κάμωσι τὴν διαθήκην των, ὡς ἐάν ἡ ἐκπλήρωσις τῆς νομικῆς καὶ ἀξιεπαίνου ταύτης πράξεως ἠδύνατο νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου!

— Καὶ ποτὲ δὲν εἶδετε τὸ ἀποτέλεσμα ἐπιβεβαιούν τὸ προαίσθημα;

— Ποτέ!

— Ἴδου τί εἶναι παράδειγμα! Θὰ ἐπίστευα, βασιζόμενος ἐπὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν πιθανότητων, ὅτι, ἐν τῷ σταδίῳ τῆς μακρᾶς πείρας σας, μία τοῦλάχιστον πρόβησις θὰ ἐπραγματοποιεῖτο.

— Ἐξ ἐναντίας, συχνάκις παρετήρησα, εἰς ἄνθρώπους οἵτινες ἐνόμιζον ὅτι ἐπλησίαζον νὰ ἀποθάνωσιν, ὅτι ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὸ πνεῦμά των διὰ τῆς ἐκπλήρωσεως καθήκοντος ἐλάφρωσις παρήγε σωτηριωδέστατα ἀποτελέσματα.

Διηκούσης τῆς συνομιλίας ταύτης, ὁ Ἑρρίκος καὶ ἡ Ἐλλεν ἐπανέβλεπον ὁμοῦ τὰ διάφορα μέρη τοῦ κήπου τὰ ὁποῖα ἡ ἀνάμνησις τοσοῦτων εὐτυχῶν ἡμερῶν κατέστησεν εἰς αὐτοὺς προσφιλεῖ. Ὁ Βάλτερ εἶχεν ὑπάγει εἰς Βουνκαλὼρ-Χάλλ διὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸν πατέρα του.

— Ἡ ἀπουσία αὕτη, Ἐλλεν, εἶπεν ὁ ἑραστής της σύρων αὐτὴν πρὸς τὴν λίμνην, ἡ ἀπουσία αὕτη δὲν εἴμπορεῖ νὰ διαρκέσῃ πλειότερον ἐνός ἔτους! Ἄμα ὑπάγω εἰς Ἰταλίαν, θὰ θυσιάσω ὅλην τὴν ἐνέργειάν μου εἰς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπεφορτίσθην. Ἡ καρδία μου μοὶ προοικονομεῖται τὴν ἐπιτυχίαν... Δυστυχῆ Βάλτερ! προσέθηκε μετὰ στεναγμοῦ.

— Δυστυχῆ Βάλτερ! ἐπανέλαβεν ἡ Ἐλλεν ἐκπληκτος.

— Ναί· ἡ ἀναζήτησίς μου θὰ τὸν στερήσῃ οὐ μόνον βαθμοῦ τὸν ὁποῖον θὰ κοσμήσωσιν αἱ ἀρεταὶ του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τριάκοντα χιλιάδων γινεῶν εἰσοδήματος· διότι τσαούτη εἶναι, ὡς λέγουσιν, ἡ περιουσία τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ.

— Καὶ νομίζετε ὅτι τὰς λυπεῖται; ἢ

ἠρώτησεν ἡ ὄρφανὴ προσηλοῦσα τὰ βλέμματα ἐπὶ τοῦ ἑραστοῦ της.

— Ὅχι· ἐάν ἐνόμιζα τοῦτο, δὲν θὰ τὸν ἐλυπούμην. Ἀλλὰ γνωρίζω τὸ γενναῖον τῆς φύσεώς του, τὴν εὐκρινῆ καρδίαν του, ἀμέτοχον ἐγωῖσμοῦ, πάσης ἐπιθυμίας μυσαρᾶς, πάσης ἰδέας χρηματικῆς· καὶ ἐρωτῶ ἐνίοτε ἐάν ἦναι δυνατόν νὰ τὸν ὁμοιάζῃ κατὰ τὴν καρδίαν καὶ τὸν χαρακτῆρα ὁ ἀπολεσθεὶς κληρονόμος τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ.

— Εὐχαριστοῦμαι πολὺ βλέπουσα ὅτι ἔχετε τόσον καλὴν ἰδέαν περὶ τοῦ ἐξαδέλφου μου Βάλτερ· διότι, ὡς ἡμεῖς, ἔχω καὶ ἐγὼ ἀκράδαντον πεποιθήσιν περὶ τῆς ἀφιλοκερδείας του καὶ τῆς γενναιότητός του. Ἄμα τὸν εἶδον, ἠσθάνθην δι' αὐτὸν ἀφοσίωσιν ἀδελφικὴν! Δὲν εὐρίσκετε ὅτι διὰ τῶν προτερημάτων του καὶ τοῦ χαρακτῆρός του ὁμοιάζει μάλλον τὸν θεῖόν του ἢ τὸν πατέρα του;

Οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἠξέυρουσιν ὅτι ὁ συνταγματάρχης δὲν ἔχαιρε τὴν εὐνοίαν τοῦ ἡρώος μας· οἱ ψυχροὶ καὶ τυπικοὶ τρόποι του, ὅταν τὸν εὐχαρίστησε διὰ τὴν προσφερθεῖσαν εἰς τὴν ἀνεψιάν του ἐκδούλευσιν, ἐπάγωσαν τὸν Ἑρρίκον, καὶ ἐξεπλήττετο οὗτος πῶς τοιοῦτος ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ ἦναι πατὴρ τοῦ Βάλτερ Μομβράϋ.

Οὕτω παρήλθε ταχέως ἡ πρωία. Οἱ νεαροὶ ἑρασταὶ παρηγοροῦντο διὰ τὸν προσεχῆ χωρισμὸν των σκεπτόμενοι τὴν χαρὰν τῆς ἐνώσεώς των ἐν ἐποχῇ ὀλίγων μακρυσμένη, ὄνειροπολοῦντες μακρὸν μέλλον ἔρωτος καὶ εὐδαιμονίας.

Οὔτε κὰν προέβλεπον τὰς μεταβολὰς αἱ ὁποῖαι θὰ συνέβαινον πρὶν ἐπανιδῶσιν ἀλλήλους εἰς τὰς ὄχθας τῆς ἡσύχου ἐκείνης λίμνης, μάρτυρος τῶν πρώτων ὀρκων των.

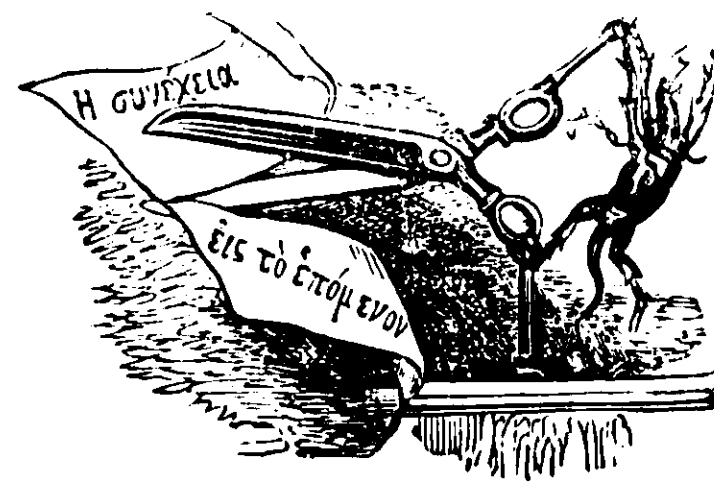
Αἱ δύο διαθήκαι ἐγένοντο δεόντως τέλειαι καὶ ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ δόκτωρος Ὀρμ, τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῆς μίστρες Ζάρμου, οἵτινες ὑπέγραψαν ἐπίσης καὶ ὡς μάρτυρες. Ἡ ταλαίπωρος γραῖα παιδαγωγός, καταληφθεῖσα ὑπὸ τῆς συνήθους εἰς τὰς γυναῖκας τῆς τάξεώς της δεισιδαιμονίας, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της ἐνῶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὑπηρετῶν.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ γέρον Μαρτίνος.

— Τίποτε! τίποτε! ἀπεκρίθη, ἐκτός

ὅτι ἔθεσα τὴν ὑπογραφὴν μου κάτωθεν τῆς διαθήκης τοῦ ἀγαπητοῦ κυρίου μου! Ἀποστρέφομαι νὰ βλέπω ἄνθρώπους τοῦ νόμου εἰς τὸ Φρούριον!

— εἶναι ζῶα ἐλαττωματικὰ, ὑπέλαβε ξηρῶς ὁ ἱπποδαμαστής, καὶ δύσκολα νὰ ὀδηγηθῶσιν, ἐκτός· ἐάν ἦναι καλὰ χυλινωμένα.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Πρὸ μικροῦ ἐξεδόθη παρὰ τοῦ Κυρίου Νικολάου Ἀποστολίδου Σχολάρχου ἐν Χαλκίδι τὸ δεύτερον μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς, ἢ τοῦ Συντακτικόν. Τὸ βιβλίον τοῦτο συγκείμενον ἐξ 106 σελ. γεγραμμένον εἰς γλῶσσαν εὐληπτοτάτην, περιέχει ἐν μικρογραφίᾳ ὅλον τὸν πλοῦτον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ φαίνεται πονηθὲν μάλλον διὰ τὰς τάξεις τῶν ἑλληνικῶν σχολείων προδιαθέτον τοὺς εἰς τὰ Γυμνάσια μέλλοντας εἰσελθεῖν εἰς κατάληψιν τῶν ὀγκωδεστέρων καὶ δυσχρηστοτέρων περὶ συντάξεως πραγματειῶν ἐν αἷς κατατακτέον καὶ τὸ Συντακτικόν τοῦ Κ. Ἀσωπίου.

Κατὰ τοσοῦτον δὲ μάλλον μᾶς φαίνεται προκριτώτερον διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα παρὰ τὸ συντακτικόν τοῦ Κ. Ἀσωπίου καθ' ὅσον καὶ ἡ διαίρεσις τῆς ὕλης αὐτοῦ καὶ ἡ διασκευὴ μᾶς φαίνεται ὀρθοτέρα. Καὶ ὁ παραλληλισμὸς δὲ τὸν ὁποῖον ἐπιτυχέστατα κάμνει τῆς συντάξεως τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης πρὸς τὴν νῦν ὀμιλουμένην, οὐκ ἀνευ ὁ μαθητῆς δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ τὴν ὠφέλειαν τούτου τοῦ μαθήματος καὶ οὔτε τέρπεται εἰς τοῦτο, φαίνεται ἡμῖν ὡς κάλλιστον συστατικόν.

Συνιστῶντες λοιπὸν ἀπὸ καρδίας τὸ εὐσυνειδητὸν τοῦτο πόνημα καὶ προτρέποντες νὰ παραδεχθῶσι τοῦτο πάντες οἱ εἰς τὰ ἑλληνικὰ Σχολεῖα τοῦ κράτους διδά-

σκαλοι, εὐχόμεθα ὅπως, ἐνθαῤῥυνόμενος ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην τοῦ πρώτου ἔργου του (καὶ εἰς τὴν ἐνθαῤῥυνσιν ταύτην ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ καταλάβῃ τὴν πρώτην θέσιν) προβῇ εἰς ἔργα μείζονα καὶ χρήσιμα τῇ σπουδαζούσῃ νεότητι.

Α. Σ.

Ἐξεδόθησαν αἱ *Ποιήσεις* τοῦ κ. Δ. Παπαρρήγοπούλου ἐν αἷς περιέχονται καὶ οἱ *Στόνοι* καὶ αἱ *Χαλιδόνες* δύο λυρικοὶ συλλογαί, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐβραβεύθη ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ πέρυσιν, ἡ δὲ δευτέρα ἐπηνέθη ἐφέτος. Δείγματα τοῦ νεωρῶδους καλάμου τοῦ κ. Δ. Παπαρρήγοπούλου ἐδιώσαμεν πολλάκις εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Δὲν ἀρμόζει εἰς ἡμᾶς νὰ ἐπαινέσωμεν τὸν συνεργάτην ἡμῶν. Ἐν τῇ ποιήσει ἡ πρώτη ἐντύπωσις εἶναι ἡ ἀληθής, διότι ἡ ἰδέα τοῦ καλοῦ εἶναι ἄμεσος. Αἱ ποιήσεις τοῦ κ. Δ. Παπαρρήγοπούλου συνεκίνησαν ἡμᾶς ἂν οἱ συνδρομηταὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης ἐπιθυμοῦσι νὰ κρίνωσιν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, ἃς πέμψωσιν εἰς ἡμᾶς τὴν ἀξίαν τοῦ βιβλίου τιμωμένου δραχ. δύο καὶ ἀναλαμβάνομεν νὰ τοῖς πέμψωμεν τὸ ἀντίτυπον.

Α. Σ.

Ἀλλάσσει ὁ κόσμος πρόσωπα ἀπαύστως ἐδῶ κάτω ὡς κάθε ἕνα τρίχωμα ὁ λύκος μεταλλάσσει, Ὁ ἄνθρωπος τὴν γνώμην του, ἡ ὄφις χιτωνίσκον.

Γαίτης.

Εἶναι λειμῶν κρινοσκεπῆς ὄψεων κρύπτων πλήθος
Τῆς γυναικὸς τὸ στήθος.

Βύρων.

Ἡ γῆ ἔπασα ἐν μνήμα
Καὶ ὁ κόσμος εἶν' ἐν θύμα
Νεκροθάπτῆς ὁ καιρὸς.

Τούγκ.

Στρέφει ὁ κόσμος ἄπαυστα κ' εἰς κάθε γύρισμά του
Ἐνα κρημνίζει: ἀπ' ἐδῶ κ' ἄλλον ἐκαὶ σηκώνει·
Κ' ἐκεῖνος ποῖ σηκώνεται πατεῖ τὸν ἀποκάτου
Καὶ λησμονεῖ ἴτι κί' αὐτὸν θὰ τὸν πατήσουν σκόνη.

Κορνάρος.

Πρὸ τῆς αἴγλης οἰστρώδους ἰδέας
Τὰ μικρὰ κολοσσοὶ παριστῶνται
Ὡς τῆς πεύκης τὰ φύλλα πρὸ φοίβου
Ἄργυρ' ἀντανακλῶνται.

Σίλλερ.

Φεῦ! ὅστις ἐφραντάσθη καλὸν ἐδῶ νὰ κάμῃ
Θὰ κάμῃ ὅ,τι κάμῃ εἰς φοβερὸν ποτάμι
Ἐνα ξηρὸ καλάμι.

Ὅσσιανός.

Τὸν αὐτόχειρα μήποτ' ὕβρισης,
Σκέψου κόσμε ὅτ' εἶσαι θνητός·
Ἀσθενὴς κόρη εἶναι ἡ κρίσις
Εἰς παθῶν τὰ πελάγη ἐντός.

Φρόσκολος.

Ὅλα τὰ ἄνθη τὰ γεννᾷ ἡ γῆ αὐτὴ, καὶ μόνο
Μόνο ἐγὼ μεσ' σ' τὴν καρδιά αὐξάνω καὶ ριζίνω.
Ἄχ! ὅποιος θέλει τὴν ζωὴν χαρούμενος νὰ ζήσει,
Τὸ ἄνθος ὅπου μέσα του γεννιέται ἃς ποτίσῃ,
Καὶ ἃς δροσίξῃ τ' ἄνθηρό τῆς Ἀφροδίτης στέμμα,
Μὲ τῆς ἀγάπης τὸ νερὸ, μὲ τῆς καρδιάς τὸ αἷμα.

Α. Π.

Καὶ ἂν ὁ βίος αἰνίγμα καὶ λύσις του τὸ μνήμα,
Εἶναι ὁ κόσμος εἰς βωμὸς κ' ἡ ἀρετὴ τὸ θύμα.

Καλότυχος ὅποιος ποτὲ τῇ δάφνῃ δὲν γυρεύει
Καὶ μόνο τὰ τριαντάφυλλα τὸ στήθος του στολίζει.

Α. Π.

Ὁ ἔρωσ εἶναι παροδικὸν πτηνὸν τὸ ὁποῖον αἱ γυναῖκες περιμένουσι μετὰ περιεργείας εἰς τὴν νεότητά των, τὸ κρατοῦσι μετ' εὐχαριστήσεως εἰς τὴν ὄριμον ἡλικίαν των, καὶ τὸ ἀφίνουσι μετὰ λύπης ὅταν γηράσωσιν.

Ἀδόλφος Ρικάρδος.

Λύσις τοῦ προηγουμένου Γρίφου.

Ἰδίας ὁδοῦς ζητοῦσιν αἱ φιλόπονοι φύσεις·

Εἰς τὸ ἐξώφυλλον ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη θέλει ἀναγγέλλει πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῶν ἐκδιδόμενα βιβλία ὧν ἀντίτυπον σταλῆ ἡμῖν.

ΑΘΑΝΑΣΗΣ ΔΙΑΚΟΣ. ΑΣΤΡΑΠΟΓΙΑΝΝΟΣ, ὑπὸ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Ἐκδίδονται ὑπὸ Παύλου Λάμπρου. Ἀθήναι, τύποις Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως (παρὰ τῇ πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 4). Τιμῶνται δρ. 4 καὶ εὐρίσκονται παρ' ἅπασι τοῖς βιβλιοπώλαις καὶ παρὰ τῷ ἐκδότῃ.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ. Δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε, ὑπὸ Τιμολέοντος Δ. Ἀμπελά. Ἐν Σύρῳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Πατρίδος». Τιμᾶται δραχ. 2, 50
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ. Κατὰ τοὺς προτέρους βιογράφους, τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ ἄλλας ἀξιοπίστους εἰδήσεις, ὑπὸ Κ. Παπαρρήγοπούλου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικήτα Πάσσαρη. Τιμᾶται δραχ. 2, 50.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΚΥΜΑΤΑ. ΠΟΙΗΣΕΙΣ, ὑπὸ*** Ἀθῆναι, τύποις Π. Β. Μωραϊτίνου. Τιμᾶται δραχ. 3.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ ΜΥΘΟΙ ἔμμετροι ἐν παραθέσει πρὸς τοὺς τοῦ Αἰσώπου ἐξ ὧν ἀνεπλάσθησαν. Ἐκδίδονται δαπάνῃ καὶ τύποις Νικήτα Γ. Πάσσαρη καὶ τιμῶνται δραχ. 3.

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ἦτοι Συντακτικὸν, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολαρχείου, ὑπὸ Νικολάου Ἀποστολίδου Σχολάρχου. Ἐν Χαλκίδι, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Εὐδίου. Τιμᾶται δραχ. 2.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Προκηρύττων τὴν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μετάφρασιν καὶ ἐκδοσιν τοῦ μυθιστορήματος « Ἡ Κόμησσα Σαρνὺ, » ἐν τῷ ὁποίῳ μὲ περινούστατον κάλαμον ὁ δαιμόνιος Ἀλέξανδρος Δουμάς περιγράφει τὰ κατὰ τὴν ἀξιωματημόνευτον ἐκείνην γαλλικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789 καθ' ὅλην τὴν περίοδον αὐτῆς διαδραματισθέντα, σύνοιδα τὸ μέγα τοῦ ἔργου καὶ τὸ πολυδάπανον· ἀλλὰ πεποιθὼς εἰς τὴν παρά τοῦ κοινοῦ πρόθυμον ὑποδοχὴν τῆς νέας ταύτης καὶ ἐκλεκτοτέρας πάσης ἄλλης προηγουμένης μου μεταφράσεως, ἄρχομαι θαρρῶντως τῆς ἐκτυπώσεως καὶ παρακαλῶ τοὺς θέλοντας νὰ με ὑποστηρίξωσι διὰ τῆς συνδρομῆς των νὰ ὑπογραφῶσιν εἰς τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν ἢ νὰ με εἰδοποιήσωσιν ἐγγράφως.

Κατὰ μῆνα θέλει ἐκδίδεσθαι ἐν φυλλάδιον ἐκ τεσσάρων τυπογραφικῶν φύλλων οἰκονομικωτάτου σχήματος τιμῶμενον δραχμῆς. Τὸ φυλλάδιον δὲ τοῦτο θέλει συνοδεύεσθαι ἐνίοτε καὶ μὲ μίαν εἰκόνα ἐκ τῶν ἐν τῷ μυθιστορήματι ἐνεργητικώτερον μέρος δρώντων προσώπων.

Αἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ αἰτήσεις πρέπει νὰ συνοδεύωνται μὲ τριῶν μηνῶν τοῦλάχιστον προπληρωμένην συνδρομὴν, ἄλλως εἶναι ἀπαράδεκτοι. Ὁ προκαταβαλὼν δεκάμηνον συνδρομὴν λαμβάνει φυλλάδια ἐπὶ ἐν ἔτος χωρὶς νὰ πληρῶσῃ τίποτε ὑπερβάλλον διὰ τοὺς δύο τούτους μῆνας. Τίθεται δὲ ὡς ὄρος ἀπαράβατος ὅτι οὐδεμία ἀναπλήρωσις ἀπολεσθέντος φυλλαδίου γίνεται.

Τὸ πρῶτον φυλλάδιον ἐκδοθήσεται τὴν πρώτην τοῦ προσεχοῦς Αὐγούστου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1867.

Α. Γ. ΣΚΑΛΙΔΗΣ.